

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 199

Maribor, sobota 31. decembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 9.409

Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Ogledi po tarifi

Oglašje sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Srečno novo leto

želi vsem čitateljem in inserentom

Uredništvo in uprava »VEČERNIKA«

DANAŠNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« IMA 12 STRANI IN STANE 2 Din.

PRIHODNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« IZIDE V PONDELJEK OB OBIČAJNI URL.

Pogled nazaj in naprej

Ob Novem letu vsem prijateljem SDS in mariborski oblasti!

Maribor, 31. dec.

Ko se danes poslavljamo od nas leto 1927, nam vstajajo v spominih dogodki tega leta. Bilo je burno. Volitve za volitvami, skoro da se nismo utegnili oddahniti: že pri oblatnih volitvah smo mogli konstatirati, da nismo le obdržali svojih pozicij, ampak jih še pojačali. Pri volitvah v narodno skupščino smo si mesto dosedanjega enega prioborili dva mandata. Občinske volitve pa so pokazale v splošnem, da se začenejo tudi kraji, ki so bili doslej najtrdnjše posojanke SLS majati. Kjerkoli je SLS dosegla proti nam kake uspehe, je bilo to povsod samo s pomočjo nemštva in renegatstva, tako v Celju, kakor Slov. Bistrici, Gor. Radgoni in drugod.

Veliki cilj, ki si ga je naša stranka zastavila tekom letošnjega leta, se žal ni dal doseči: zopetno združenje z Davidovičevim demokratičnim stranko. Pokazalo se je, da prevladujejo v tej stranki za enkrat oni, ki hočejo biti iz oportunizma pripraga za veseljsko radikalno politiko in ki so se ponovno izkazali kot zagriženi Srbijanci, ki so jim interesi prečanskih krajev tuji in brez pomena.

Ker pa je nemogoče, da bi moglo sedanje stanje neenakosti, in zlasti preobremenitve prečanskih krajev, upravne desorganizacije in korupcije ostati petrefakt za vse večne čase, ker je nemogoče, da bi prečanski kraji še nadalje nosili skoro vsa bremena za državo, in ker se srbijanski politiki vkljub vsej dobri volji za naše strani niso hoteli prilagoditi stališču pravice, ampak so bili odločeni še nadalje vzdržati sistem neenakosti in davčnih krivic, sta se — ne iz partizanskih, ampak iz zgolj državnih interesov! — znašli v tem letu dve najmočnejši prečanski stranki: HSS in SDS. Ne da osnujeta politično prečansko fronto proti Srbijanstvu, ampak da osnujeta front vseh poštenih elementov v državi proti sistemu krivega izrabljanja, eksploatairanja in upravne korupcije. Ustanovitev kmetko-demokratske koalicije je velik dogodek letošnjega leta. Uspehi skupne borbe se že kažejo, vlada mora popuščati težkim naskokom na vseh koncih in krajih. Žalostno je, da v tej borbi stoji SLS na strani onih, ki so proti enakosti in pravičnosti, žalostno je, da je SLS zagrešila proti Sloveniji historičen greh z obrambo dohodnine, žalostno je, da SLS pomaga podirati naše srednje in visoke šole. Borba gre naprej, država je v težki krizi, prepričani pa smo, da bo borba za pravico, za enakost in za pošteno upravo kronana z uspehom.

Za nas slovenske samostalne demokrate pomeni zblizanje z Radičevci korak k izpolnitvi naših davnih stremljenj po združenju naprednih elementov. Ali pride do fuzije ali ne pride, je danes od-

Koledniki in koledar

SEZONA VOŠČIL. — »VOŠČILCI« V MARIBORU IN DRUGJE. — KOLEDNIKI V SLOV. GORICAH NEKDAJ IN DANES. — IZUMRLI OBIČAJI. — KOLEDAR — NOVOLETNO DARILO. — RADODARNOST V MARIBORU. — KOLEDAR DRUŽINSKI PRIJATELJ NA DEŽELI. — POROKOVANJE KONCA SVETA.

Maribor, 31. decembra.

Sezona čestitk in voščil je tu! Do Treh kraljev si blažen med zemljani, vse se te spominja, želi, vošči, v mnogih slučajih seveda ne brezplačno. Tudi tu za gre za »gšeft« in greh bi bil opustiti tako ugodno priliko!

Tudi v Mariboru imamo »strokovnjake« za tako konjunkturo. Komaj je minila tepežnica, že je treba nastopiti novo potovanje od hiše do hiše, od trgovine do trgovine... »Srečno in veselo novo leto!« ti zabrusijo v obraz držeč klobuk ali odprto dlan pred svojo »dobrodelno« žrtev. Dočim so se tepežkarji formirali v »napadalne« čete s »patruljami«, se ta vrsta sitnežev ne koncentrira, ampak se producira vsak samostojno na — lastno odgovornost in korist. To so tihi »voščilci« brez vsakih pripomočkov, v predmestjih in v okolici jih nadomeščajo glasni »osrečevalci« z godbo, ki imajo več uspeha, saj je znano, da je naše ljudstvo zelo »muzikalično«, ker rado posluša godbo. Tudi tipični cigani-sviraci pridejo na svoj račun želeč »svega in svašiva puno«. Petje novoletnih »voščilcev« je pa popolnoma izginilo, ohranilo se je le še petje »treh kraljev« in svečnice, kar je pa poglavje zase.

Po Slov. goricah so nekda hodili okoli koledniki, ki so imeli svojo pravico od božiča do treh kraljev, ponekod celo do svečnice. Ta običaj je še ohranjen na Kranjskem, kjer prepevajo »koledar«. Znana je v to syrho priljubena O. Župančičeva »Koledar«:

»Dežek zlat in biser rosa
naj oblije vaša polja,
da bo letina najbolja
dečica nikoli bosa!

In pa zlati naj cekini
v tolstih mošnjah se redijo
kot čebele se množijo
in kot zvezde po jasnini.«

Po Prlekiji so svojčas tudi hodili dečki v neravnem številu (po 3, 5 ali 7) od hiše do hiše razdeljeni v dva pevski zbora. V pesmih se je izražala želja, da bi bila hiša polna sreče in blagostanja, nekatere pa so bile cerkvenega značaja, ki so slavile rojstvo božje, muke sv. Štefana, beg v Egiptet itd. Ohranjene so še v Vrazovih zbirkah. Pri vsaki hiši so koledniki dobili darove, če so bili posebno lepo »vštimani«, so odnesli polne »kanjere« (torbice) božičnih dobrin. Eden zbor je moral odgovarjati drugemu, kar je posebno učinkovalo tedaj, ko so bile pesmi kolednikov kratkočasne. Dr. Pašek je pa že leta 1884 iz ust starega, prostega kmeta čul sodbo, da ni več pravih kolednikov v Slov. goricah. Saj je

prto vprašanje. V vsakem slučaju je naloga nas vseh, zlasti naših prijateljev po vsej oblasti, da ostanemo naše strankine organizacije trdne, da se ne krhajo nikjer, marveč da se še ojačajo. To je predpogoj za uspeh naše velike borbe, ki se bo izvajala v novem letu.

V minolem letu se je uresničilo tudi, kar je hotela naša stranka imeti že pred petimi leti in radi česar je aktivno in pozitivno sodelovala na sprejetju ustave in zakonov o samoupravah: vpostavile so se oblatne samouprave, kojih oživotvorenje je znala SLS z vsemi mogočimi spletkami zadržati vse to leta. Kakor

sprejem »kolednjakov« bil pri hiši posebno slavnosten. Vodja zbora se je imenoval Volčko. Takrat so namreč verovali v »šenta«. Šent pride na sveti večer in odžene svoje služabnike. Ti morajo plavati preko velike vode, potem pa jih spremeni v volke. Dvanajstere noči po božiču se imenujejo torej tudi »volčje noči«, ker tako dolgo ima »šent« svojo oblast.

Dandanes hodijo po Slov. goricah od hiše do hiše le domači »škripači«, ki s harmoniko dvigajo novoletno razpoloženje, pevce pa le redko srečujemo. Besedo »kolednik« poznajo le še starejši ljudje...

»Koledniki« so dobili svoje ime po koledarju, kar je povsem upravičeno. Saj je baš te dni koledar aktualen, kakor malokatera druga knjiga.

V Mariboru jih dobivaš pri dobrih znanih brezplačno, posebno uslugo pa napraviš svojemu trgovcu, če »blagohotno« izvoliš sprejeti novoletni dar. Letos so povsod radodarni, še celo krojač in čevljar ti ga prineseta na dom, dimnikarski pomočnik pa že itak ima za to staro pravico. Tako si v dobi raznih »križ« napraviš lahko lepo zbirko raznovrstnih koledarjev, kar pa je pravzaprav »luksus«, saj ti je denarnica najboljši časomer — tedenski in mesečni.

Neobhodno potreben pa je koledar na deželi, kjer ga dandanes najdeš že v zadnji hribovski bajti. Zraven Mohorjevega — v novejšem času že marsikje Vodnikovoga — najdeš še razne manjše pratike z naslikanimi svetniki in drugimi potrebnimi znamenji, da se lahko spozna tudi vsak analfabet.

Koledar ali pratika ima v pohorski hiši svoje stalno mesto na polici. Tudi v prleški deželi igra vlogo ob vseh veseljih in žalostnih prilikah celega leta. Neverjetno iznajdljiv je gospodar, star praktik koledarskih skrivnosti. Brez stoletne pratike, ki jo lahko zagledaš v marsikateri kmetijski hiši, si tolmači bodočnost novega leta. Kombinacije nebesnih znamenj in pričetkov astronomičnih letnih časov mu točno napovedo letino, solnčni in lunini mrki skrivnostne usodne dogodke, vremenski ključ zvezdoslovca Herschela pa mu je sploh tedenski svetovalec za vse svoje delovanje. Koledar je najboljši družinski prijatelj, saj pravijo na Pohorju, da »kolendre vse pokokejo«, če se pa včasih zmotijo, nič zato, saj je samo — papež nezmotljiv...

Čudna je vera o koncu sveta, ki je razširjena po naših krajih in je podobna evangeliju adventistične sekte: svet se bo podrl, predno se bo pisalo 2000, ker je Kristus, ko so ga apostoli vprašali,

smo od l. 1922 neprestano zahtevali izgradnjo samouprav vključ prepričanju, da bo v njih SLS imela večino, tako tudi danes izjavljamo, da hočemo še znaprej z vsemi močmi sodelovati na njih izpopolnitvi, ker jih smatramo za predpogoj naše konsolidacije in gospodarskega napredka. Predvsem bomo tudi še znaprej z vsemi silami delali na to, da se izgrade tudi sreske samouprave.

V bodočem letu težkih borb, ki nas čakajo, bo naša stranka kakor v vsej državi tako zlasti tudi v naši mariborski oblasti imela velike naloge. Ako jim hočemo biti kos, se moramo zavedati, da nam

kako dolgo še bo svet stal, odgovoril: »Tisoč, nič več tisoč in še, in še, in še.« Torej tisoč in še nekaj stotin, ne pa več 2000. Pred koncem sveta bo pa prišel Antikrist, ciganica ga bo rodila. To vse se da baje razbrati tudi iz koledarskih skrivnosti, marsikaj pa povejo tudi zvezde in luna...

Pohorski in prleški domovi žive te dni v znamenju pratike. Da jih le ne bi varale nade v bodočnost, naj se jim izpolni želje po srečnem in veselem novem letu!

Silvestrovi in novi običaji

Na Silvestrov večer prinese gospodinja božični kruh na mizo, hišo poskropi z blagoslovljeno vodo, potem pa tudi hlev in vsa druga poslopja. Tudi na polje mora kdo iti škropiti, če je še tako visok sneg.

To noč vlivajo posebno dekleta raztopljen svinec v vodo. Iz podob, ki se napravijo, n. pr. venec, puška, lopata, se prorokuje bodočnost novega leta.

Če hoče gospodinja vedeti, kdo bo prihodnje leto umrl, moli na starega leta večer do devete ure, potem pomete sobo devetkrat ritanski, beži devetkrat okoli hiše in devetkrat pogleda skozi okno v sobo. Če zagleda krsto, bo prihodnje leto mrlič v hiši.

Oko te mika, videti bodočnost prihodnjega leta, odrgni se na Silvestrov večer opolnoči z brisačo, namočeno v vodi, ki je bila blagoslovljena na Štefanovo. Ko si se namočil po vsem telesu, se ne smeš obrisati, ampak teci nag trikrat okoli hiše in poglej vsakikrat skozi okno. V hiši zagledaš vse kar se bo zgodilo v drugem letu.

Na novega leta dan vstajajo dekleta zarano in hode po vodo. Katera preje pride, vrže jabolko, v katero je vtaknjen rožmarinov šopek, v studenec, da lažje in hitreje dobi moža.

Kdor na novega leta dan pade, bo v tem letu umrl.

Na novega leta dan mora dekle, ki se hoče kmalu poročiti, vodi darovati. Vsaka stopi k studentu in vrže v vodo penaz (denar) govoreč: »Ljuba voda! Jaz ti darujem od dna do dna in sem za moža že zadosti godna!«

Deklica, ki si želi lepega ženina, gre na Novo leto še pred solnčnim vzhodom skrivaj k studentu, kjer vrže rdeče jabolko s temi besedami v vodo:

»Voda! Jaz ti darujem od dna do dna, Jaz sem za moža že dosti godna, daj mi za moža Štefana ali pa lepega Urbana!«

je dosedanje uspehe prinesla naša ne idealno, vendar že precej dobro izvedena organizacija. Naše stremljenje mora iti za tem, da po možnosti v vsaki občini obstoja posebna krajevna organizacija stranke. Letošnje leto smo številu naših organizacij v mariborski oblasti pomnožili za lepe desetine, v l. 1928 moramo prekoračiti število 200. V znamenju nezlomljenega idealizma in poguma, v znamenju borbenosti, v znamenju pozitivnega dela stopimo vsi v novo leto!

Bilo nam vsem srečno!

Občinski grbi in pečati nekdanj in danes

SPREMENBA OBČINSKIH GRBOV. — »AVTONOMIJE« OBČIN V SLOVENS-
SKIH GORICAH NI VEČ. ČUDNA ZNAMENJA NA PRAPORJIH V OBČIN-
SKIH PEČATIH. — ZANIMIVOSTI HERALDIKE V SLOV. GORICAH. — VAŽ-
NOST TOČNEGA RAZISKOVANJA TE SLOVENSKE POSEBNOSTI.

Maribor, 31. decembra.

Zopet je izginila neka posebnost naših krajev in izročena je usodi vseh drugih starih običajev — pozabljenosti. Ko je veliko županstvo lani izdalo nalog, da si morajo občine nabaviti nove pečate, so se nad to spremembo posebno spogledali občinski možakarji ob Pesnici, Ščavnici in Muri. Nič niso bili veseli, da se sme občinski pečat okriti z dvoglavim državnim orlom. To ni nič čudnega, saj so tudi mariborski občinski očetje protestirali česa, mariborski grb z golobčkom in stolpi mora ostati nedotakljiv, »avtonomija« se ne sme kršiti. Ostal je mariborski grb in »avtonomija«, pač pa je ni več tam v Slov. Goricah...

Nikjer po vsem Slovenskem ne najdeš posebnosti naših Ščavničarjev in Pesničarjev. Imenujejo se tudi Dolanci napram Goričanom, ki jih loči črta Apače—Sv. Trojica—Sv. Rupert—Sv. Martin pri Vurbergu. Tu ima vsaka vas že iz starih časov svoj grb ali znamenje, s katerim se je ponašala ob svečanih prilikah, posebno ob primicijah in večjih svatbah. Praporov ali »bander« z grbom sicer niso imeli po vseh vaseh, pač je bil občinski pečat vsake občine olepšan z vaškim znamenjem.

Nekdanj so se z vaškimi znamenji med seboj dražili, uganjali so z njimi razne burke in so skušali eden drugega kar najbolj osmešiti. Ob svečanostih je bila največja sramota za domačine, če so jim gosti znamenje ukradli.

Vaški grb je bil ponos cele vasi in kadar se je bilo treba »postaviti«, so izbrali najlepšega fanta-jahača, ki je na konju zastopal čast cele občine. Ko je l. 1856 avstrijski cesar otvoril mariborsko kadetnico — sedanjo inženjersko podoficirsko šolo, se je slavnosti udeležilo 140 jahačev z Murskega polja v narodni noši s svojimi grbi na praporih. Zbujali so občno pozornost in seznanili navzoče Nemce s to slovensko posebnostjo, ki je na vse napravila globok utis. (Po Oest-ung. Monarchie in W. u. B.) V teku 70 let je izginila najprej murska narodna noša, pozneje prapori, občinska znamenja so ostala le še v občinskih grbih na občinskih pečatih. Lani pa je izginila tudi ta »avtonomija« občin ob Ščavnici, Pesnici in Muri. Vse nosijo sedaj enoten državni grb...

Čudna so bila znamenja v grbih teh občin in bila bi velika škoda, če bi se ti grbi prezrli ali celo pozabili. Vsekakor bi bilo treba zbrati in raziskati ta starodavni pojav, ker se splošno trdi, da Slovenci nimamo svojih grbov, imela so jih le mesta z nemškim plemstvom. Strokovnjaki heraldike bi ta nemški »dogma« s temeljito študijo prav lahko izpodbili in nam s tem razkrili važen moment iz naše preteklosti. Zanimivo je namreč dejstvo, da so nekatera krajevna imena v zvezi z občinskim grbom. Vsekakor važno za krajepisnega raziskovalca!

Naj sledi le nekaj značilnih krajev širom Slov. goric in Murskega polja, nekaj jih je tudi ob Dravi, kjer pa so grbi iz občinskih pečatov zginjili že mnogo prej, drugod pa največ lani.

Blaguš pri Sv. Juriju ob Ščavnici je imel uš. Sosedji so jih dražili: »Na Blaguših majo puno višji«. — Bolehneci so imeli znak kruh v kanjeru (kanjer je namreč tipična prleška popotna torba, ki se obesi preko rame.) — Borci pri Sv. Križu so imeli muho, Bratonečci pri Sv. Tomažu pa jelena, Brezje pri Sv. Juriju brezo, Brkovič tudi kanjer, zato so jih sosedje dražili: »Brkovič imajo kanjer na gobci«. Cogetinci pri Sv. Antonu pa raka, dočim Čagovci pri Sv. Juriju kačo, Dragotinci — klobaso, Drakovci pri Mali Nedelji pa zmaja, Frankovci pri Ormožu so se ponašali z žabo, Gajčovi pri Sv. Križu s hudičem, Gajovci pri Sv. Marjeti z želvo, Gočova pri Sv. Rupertu pa s čeljustjo. Hardek pri Ormožu se je »postavljaj« z lisico, Hum z gosli, Ivanj-kovci z muho, Ivanjci pri Negovi z bi-kom. Kamenščak pri Ljutomeru se je o-vekovetil z žabo in je znana pesem:

»Mi Kamenščanci
sami pijanci
penez več nemamo
hodmo domo.

Mamo še 'mamo
žabo na lanci,
žabo oddamo,
peneze 'mamo.«

(Vrazova zbirka VIII.)

Ključarovi pri Sv. Križu so imeli ključ, Krabonošci pri Sv. Juriju blazino, Kozirščak pri Sv. Tomažu kozo, Krapje pri Ljutomeru krapa (ribo), Kutinci ku-tino, Lešnički vrh pri Ormožu pa lešni-ke. Uradni grb Ljutomera je konj, Miha-lovcev pa prasica. Mota pri Križevcih ima ribo, Murski vrh pa »pint vina«. Osek pri Sv. Benediktu sekiro, Pristava pri Ljutomeru mak, Pušenci pri Ormožu psico, Rožički vrh pri Sv. Juriju grozd, Rucmanci pri Sv. Tomažu ježa, Sovjak pri Sv. Juriju pa kakor pove ime — so-vo. Neenotno je bilo Središče: trg je imel znamenje piščeta, nekatere hišne skupi-ne pa zajca, čapljo in ščuko. Stanetinci pri Sv. Juriju so si izvolili »preco« (pre-sto) menda zato, ker je tam navada, da za pust »prece« pražijo. Stonci pri Sv. Marku so imeli »jetrnco«, to je klobaso iz jeter in kaše, Šalinci pri Ljutomeru črešnje, Trnovci pri Sv. Bolfanku pa »godlo«. Pripovedka pravi, da je nekdo kolinil in si je v naglici z godlo umaza-ne roke v lasih obrisal in odšel tako v krčmo. Godla je ostala njemu in sova-ščanom v spomin v vaškem grbu. Tur-janci pri Kapeli imajo za znak krožnik žgancev, ker je tam ta jed jako priljub-ljena. Pravijo, da jedo zjutraj, opoldan in zvečer »žgajke«. Slavni Veržejci so imeli v uradnem grbu ribo, Sv. Bolfank sinico, Zablensčak pri Sv. Tomažu ko-njenika, Župetinci pri Sv. Andražu krav-ji rep itd., itd.

To je površen pregled najznačilnejših grbov, zraven tega je še ohranjenih več pesmi o teh znamenjih, ki so jih imeno-vali tudi »vesnice«. Slovenjgoriški pesnik Bož. Flegerič je za ženitovanja zložil ša-ljivo pesem, ki omenja najrazličnejša znamenja raznih krajev. Baje je bila oko-li l. 1870 silno priljubljena in se je pela tudi na velikih primicijah, ki v Slov. go-ricah niso redke.

Stare občinske štamplike leže sedaj v nezavarovanih občinskih arhivih. Agil-nemu mariborskemu zgodovinskemu dru-štvu bi se z dobro voljo in malimi gmo-tnimi žrtvami gotovo posrečilo, rešiti te — sedaj zavržene — vaše grbe, ki tvo-rijo izginulo originalnost Slov. goric, ra-zen tega pa še edini sodobni dokaz po-sebne slovenske heraldike. Če že imamo opis mariborskih dreves in ptic, pa še žrtvuemo nekaj za študijo slovenjgoriških grbov! —

Ljudska univerza

Mozartov večer, ki se bo vršil v pon-deljek, 2. t. m. v veliki kazinski dvorani, ima sledeči vspeled: 1. Predavanje o Mo-zartu (s 50 skriptičnimi slikami). 2. Go-dalni trio: Divertimento. (Allegro, Ada-gio, Menuetto, Andante). 3. Pesmi: Ve-čno razpoloženje. Vijolica. Opomnitev. 4. Violinski koncert es-dur (1. stavek). 5. Arije: a) Velika arija done Ane iz »Don Juan«. b) Arija paže iz »Figarova svat-ba«. c) Koncertna arija za koloraturni sopran, vijolino in klavir. 6. Duo za dve vijolini. 7. Komorni kvartet: Overtura k »Figarovi svatbi«. Proizvajajoči so: O-perna pevka P. Ulmova, prof. R. Wag-ner (vijolina), dr. Ining (vijola), H. Koot-schak (čelo in predavanje), dr. Schmidt (klavir). —

Izpit

za rez. podporočnika ekonomske stroke je v Beogradu položil z odličnim uspe-hom g. Anton Štepic iz Maribora. — Častitavo!

Ekspresni odgovor.

— Mhm, to bolezen pa že poznam! Človek ali znoži ali pa umre za njo!
— Koliko časa pa jo že imate...?

Mariborski in dnevni drobiž

Zemljiška in gradbena posojila Drž. hi potekarne banke.

Mestni magistrat mariborski je prejel od velikega župana mariborske oblasti nekaj komadov seznama listin, ki jih je priložiti prošnjam na Drž. hipotekarno banko za posojila na zgradbe in nekaj komadov seznama listin, ki jih je prila-gati prošnjam za posojila na poljedelska zemljišča, obenem z navodili radi daja-nja posojil strankam. Pogoji za posojila privatnim osebam so: 10% anuiteta t. j. 9% obresti in 1% za odplačilo na leto. Anuiteta se plačuje polletno v naprej. Tiskovine so interesentom na razpolago v mestnem knjigovodstvu, kjer se dobe tudi natančnejša navodila. —

Blažene »komisije«.

Dan na dan poročajo listi iz prestolice: »...obrazovana je jedna komisija, kojoj je zadatak...« itd. itd. Pri vsej »štednji« ni in ne bo še konca komisij. Najnovejša taka komisija je sestavljena v ministrstvu prometa, ki ima nalog zbirati podatke pri generalni železniški direkciji in pod-rejenih ustanovah ter na podlagi teh svojih opazovanj predlagati nov način štednje... Dvomimo, da bi se še sploh kdo spoznal v vseh neštevilnih komisijah v Beogradu, ki morajo pogosti lepe dr-žavne denarje.

Koliko imamo železničarjev.

Ministrstvo prometa je izdalo pregled o stanju železniškega osebja, ki je z dne 1. septembra t. l. naslednje: uradnikov prve kategorije 804, druge 2271, tretje 5282, skupaj 8357. Zvaničnikov je v prvi kategoriji 2971, v drugi 12.928, skupaj 15.890. Služiteljev je vseh 2655, pomož-nega pisarniškega osebja 2422 in 39.288 delavcev, skupaj 41.709. Celokupno šte-vilo železniških uslužbencev znaša 68.691.

Sprememba postajnega imena.

S 1. februarjem 1928. se spremeni do-sedanj naziv postaje »Trg Ljutomer« v »Ljutomer postajališče«. —

O vlomu v bolniško blagajno.

V zvezi z vsestransko preiskavo, uve-deno predvčerajšnjim glede vlomov v bol-niško blagajno so dognala naša policijska oblastva, da je prispel nekaj dni pred vlomom v Maribor znani in radi vlomov že večkrat kaznovani J. M., ki je vrh te-ga še izgnan iz našega mesta. Policija je napravila predvčerajšnjim racijo po vseh javnih lokalih, da bi vjela sumljivega tič-ka in mu izprala vest, če je kaj na njej tudi iz bolniške blagajne. Ta racija je o-stala brezuspešna. Ker pa naše varnostno oblastvo ve, da se vlomilske familije dru-žijo često po privatnih stanovanjih, so pričeli policisti pritiskati tudi kljuke za-sebnih lokalov, in sicer takrat uspešno! V nekem takem kotu so iztaknili gospoda J. M., ki ga sedaj zaslišujejo na komisari-jatu. Ima li aretiranec kake zveze s tiso-čaki bolniške blagajne še ni znano.

Študentskemu Sokolu

je daroval brat Rustja znesek 100 Din, katerega je prejel v poravnavo neke svoje častne zadeve. Sokol v Študentsih želi svojemu bratu še več takih porav-nav, ki naj bi napredovale vsaj še za eno 0. —

Tatvina suknje.

Včeraj je neznan uzmovič ukradel Jaromiru Berkiču zimsko suknjo iz stan-ovanja v Krekovi ulici 16. Sumi se, da je tatvino izvršil kak berač, ki je slučajno našel stanovanje odprto. Suknja je vre-dna 1500 Din.

Nenavadna nesreča.

Včeraj popoldne je neki delavec raz-kladal premog pred Veliko kavarno in ga uspal skozi odprtino na hodniku v klet. Med delom se je nekoliko odstranil, komaj pa se je ozrl, je videl, da je zdr-snila v odprtino 68letna Antonija P. ka-teri je takoj priskočil na pomoč. Ženica se je pravočasno prestregla na lastnih rokah, hlapec pa jo je dvignil iz odprtine. Ker je čutila v notranjosti telesa boleči-ne, so jo z rešilnim avtom prepeljali na dom. —

Odvetnik dr. Avg. Reisman

v Mariboru je preselil svojo pisarno iz Slovenske ulice na Aleksandrovo cesto št. 12, drugo nadstropje. vogalna hiša. Telefon št. 92. 2188

Osrednje društvo nižjih poštinih in brzo-javnih uslužbencev

pridei danes v Gambrinovi dvorani Sil-vestrov večer s sledečim sporedom: koncert, ples, nastop poštnege pevskega društva, ob 24. uri staro in novo leto v živi sliki in druge šaljive zabave. Zače-tek ob 21. uri, konec ob 4. zjutraj. Vstop-nina in ples prosto. —

Plesni venček policijskih nameščencev.

Društvo drž. policijskih nameščencev in upokoјencev mariborske oblasti vabi cenjeno občinstvo na plesni venček, ki se bo vršil 14. januarja v dvorani Union na Aleksandrovi cesti. Začetek je ob 20., toaleta promenadna, vstopnina 15 Din. Sodeluje vojaška godba. Ker je za prvo vrstno zabavo, okrepčila in izvrstna vina vse najboljše pripravljeno, se naproša obilne udeležbe. — Vstopnice se dobijo v predprodaji na polic. komisarijatu v sobi št. 16. —

Trgovski ples.

Vsled mnogostranskega povpraševa-nja objavlja Trgovski gremij v Mariboru, da se bo trgovski ples vršil dne 21. janua-rija v dvorani pivovarne »Union«. Vabila se prično razpošiljati že prihodnji teden. 2234

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani

prireja efektno loterijo povodom 25let-nice obstoja. Glavni dobiček je avto, na-daljnji glavni dobitki pa konj z opremo in vozom, radio-aparat, 1 vagon premo-ga, šivalni stroj, moško ali žensko kolo, dinamo, stenska ura, zlata žepna ura, 100 m platna, poljska kovačnica in mnogo drugih bogatih dobitkov. Zrebanje bo 1. februarja 1928. Cena srečki je 3 Din. — Obrtniki in prijatelji segajte po nji! Na-ročajo se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Bethovnova ulica. —

Akademski ples.

Cenjenemu občinstvu javljamo, da smo razposlali vabila za svoj VIII. elitni ples, ki bo 5. jan. v Narodnem domu. Ako ko-mu pomotoma vabila nismo poslali, naj nam to blagovoli oprostiti. Vabila so do 4. jan. na razpolago v trgovini pri g. Zla-ti Brišnik. — D. J. A. v Mariboru. 2210

Filmska vest!

Največji film sedanjosti »Šah carice«, katerega opis smo že svoječasno objavi-li, bo v kratkem predvajan v kinu »Union« v Mariboru. V Berlinu se je pred vaju omenjeni film v 68. kinih naenkrat, v Zagrebu istočasno v dveh, ter ravno-kar v Ljubljani z rekordnim uspehom. 2188

Živčno slabim in nerazpoloženim

zasigura Franc-Jozef-ova grenčica dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živ-čne bolezni se da Franc-Jozef-ova voda uspešno uporabljati tudi pri težkih bole-njih mozga in sklepov. Dobi se povsod.

Ne v potu svojega obraza,

ampak s pomočjo moderne znanosti peri svoje perilo! Peri perilo, ne da pereš, »Radion« pere sam, pa radi tega še da-nes kupi en zavitek! Ne škodi perilu.

Koristna čistilnica.

Kakor razvidno iz oglasa, se je ustano-vilo kakor v velemestih tudi pri nas pri-poročljivo podjetje, ki temeljito čisti sta-novanja in opreme. Gospodinje se bodo gotove zatekale k tej čistilnici. 2193

Ure, zlatenina na obroke

brez poviška, Ilger, Maribor, Gosposka ul. 15. — 12-a

Treba računati!

— Ali ste znoreli, da hočete poročiti svojo kuharico, ki vam je skozi vsa leta že toliko pokradla?

— Baš za to! Tako pridem do svojega denarja!

Vedno služben.

— Gospod občinski redar! Je-li tu poš na kolodvor?

— Po sklepu občinskega sveta vam tega ne smem izdati; zadovoljni smo, da ste vas enkrat dobili semkaj!

Nedelja, Gospodov dan

REFLEKSIJA NA STARO LETO.

Maribor, na Silvestrovo 1927.

UVOD.

To, kar sem tu napisal, bo enim knjiga na par listih, drugim film vseh nedelj v letu, tretjim tendenciozna moralna pridiga, četrtim zopet politično-pretirna lamentacija, ostalim zopet kaj drugega. Pa ni ne eno, ne drugo, ampak objektivno gledanje in doživetje. Živi zapiski so živih in mrtvih nedelj celega leta...

I.

Nedelja je, Gospodov dan... Zvonovi se pogovarjajo iz line v lino, s hriba v dolino, z doline v planino... Svetnik je svetnico. Od vsepovsod prepevajo in kličejo ter iščejo poti v dušo človekovo. Cerkvica na gori. Kakor kliče skrbna kolkja svoje negodne mladiče. V pisanih tramah hite piščeta, sledeč božajočemu klicu matere, ki je čula tik pred sabo zvižg mesaželnega, krvičnega skovirja... Nedelja je, Gospodov dan...

II.

V cerkvi. Pridiga o krščanski ljubezni do bližnjega. Primera o dobrem pastirju, ki je tvegval svoje življenje za izgubljeno ovco. Dobri duhovnik govori o dobrih in slabih časopisih, govori o volkovih v ovčjih oblekah, o volitvah in njih pomezu za nebeško kraljestvo ter o pogubi onih nesrečnih, ki volijo poganke stranke, ki so v službi hudobnega duha... Po koncu pridige izzveni »Oče naš«... in odpušči nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom!... —

III.

»Kaj delate fantje?«
»Nože brusimo, danes je — žegnane...«
Krik sejmarjev se meša s kruljenjem pijanih grl, katerim je govoril dušni pastir o svetosti Gospodovega dne... Med sejmarji in pestro množico vernikov hodijo žandarji s svetlimi noži na puškah, častna straža narodu. —
»Pri Angelju« so se stekli... Trije so krvavi. Krčmarju so pobili okna, položili par stolov, razbili nekaj steklenic... Enega so odpeljali v bolnico, dva so žandarji vklenili...
Nedelja je, Gospodov dan...

IV.

V društveni sobi. Visokorastel mož, bledega, boleznega izraza govori zbranim fantom in dekletom o narodni prosveti, o ljudskih knjižnicah...
To je oni učitelj, o katerem so v cerkvi rekli gospod, da bo vsak pogubljen — kdor ga posluša...
Zmenijo se glede vlog za prihodnjo gledališko predstavo in določijo dan, kdaj se zopet sestanejo.
Krepko stisnejo roke gospodu učitelju fantje in dekleta ter odidejo paroma domov, med potjo se razgovarjajo o bodočem delu v društvu. —
Nobenemu teh »izgubljenih« ne pade niti na misel, da bi zmerjal župnika, cerkovnika ali kaplana in tudi dekleta ne govore o farovski kuharici, ki jih je zadnjič vse zatožila gospodu kaplanu, — češ da hodijo s fanti, v farovž pa ne prihajajo...

V.

Nedelja popoldne v gostilni. — Bratci so združili dve mizi. Jeziki jim tečejo, kakor valčki studenca, besede so sladke ko mana in med... Nazdravljajo si, obečajo večno zvestobo, se spominjajo predpoldanskih »krepkih« besed glede politike iz ust mladega gospoda kaplana. — Vse plava v navdušenju in zmagovalstvu. —
Nič ne lažejo drug drugemu.
Ker »laž je ostuden greh« so rekli duhovni gospod.
Pijejo bratovščino in se drug drugega poljubljajo kakor da gre za ločitev pred slovesom na daljno pot v Ameriko...
Zunaj sije zlato božje solnce, v krčmi pa je zaduhla sopara, smrad in prah. A novi bratci ne vidijo nič prahu, ne čutijo smrada, a za zlate žarke solnca se ne zmenijo...
Iz hripavih grl zahrešči v disonanci:
Naj čuje zemlja in nebo —
kar dan's pobratimi pojo...
Naj se od ust do ust razlega,
kako ljubezen vsake priroge...

Potem vržejo karte. — Eni igrajo, drugi gledajo, vmes pa vsi pijejo in govorijo vsi — vprek.

O, nebeški užitek!

Izgubljajo in dobivajo, kajpak.

Nikdo od njih pa ne vidi onega, ki neviden čepi na šefanu sredi dolge mize in draži zdaj enega, zdaj drugega...

»Kaj goljufaš, baraba?! — se zadržo na vso moč oni, ki je prvi predlagal bratovščino.

»Kdo goljufa, magarac prokleti?! Tožit te grem« zakriči drugi.

Nastane vrišč in kaos.

Oni pa, ki neviden od vseli gleda iz grla napol praznega šefana, cepeta od veselja in se smeji. In nihče ga v trušču ne čuje.

Oštr pa s stoječim mirom piše in piše s kredno na vrata, na ledenjak, na omaro. — Kreda mu pade iz rok. —

Kozarci lete križem, stoli tekmujejo z udarci, šipe žvenketajo in v to bajno simfonijo se mešajo najzbranejša melodijozna psovka slovenske...

Oštr pa piše in piše... Saj mu je prav. Pozna vse, vsi so posestniki in novoizvoljeni odborniki izobraževalnega društva... Nobenega liberalca ni med njimi. Saj so vsi premožni. Sicer pa je danes nedelja in nedelja ni vsaki dan... Kaj zato?!

Navajen je takih prizorov, brez katerih bi nedelja ne bila nedelja. Parkrat je branil svojo lastnino, pa jo je skupil; zato je bolje, da jim ne moti veselja, saj so vsi petični in dobri krščanski gospodarji in ne kakor tisti učitelji, ki vsakega prvega komaj plača hrano in so mu vse gostilne na poti.

Pa so prišli žandarji in hoteli zapisati celo pobratimijo... Oni, ki je od šefana na mizi skočil medtem na peč, jim smeje mežika nekaj, pa so se zmenili, da ni bilo nič hudega — — —
Nedelja je...

VI.

V mraku se čuje srebrno trepetanje tamburice... Čez nekaj časa zapoje ubran deklški, potem moški in mešani zbor. —

Narodna veselica je, uspeh tistega dela, tistega učitelja, o katerem so rekli gospod, da bo vsak, kdor z njim občuje ali ga posluša, čita njegove knjige in zahaja v njegovo društvo — pogubljen... Gorje tudi tistim ženam, katerih moške bi čitali od učitelja priporočen časopis in volili stranko zavrženega učitelja... Niti odveze ne dobi, vržen bo v temo, kjer bo jok in vedno škripanje z zobmi in odkoder ni rešitve... —

Tudi to je nedelja, Gospodov dan... —

VII.

»Kaj jočeš, Tinček? Tiho bodi! Spančaj!« — Kuhka, mama — kuhka! —

»S solzami v očeh mu je rekla ponovno: — »Zaspančaj, dušica, jutri dobiš« — in nevidna solza ji je zdrknila na lice in padla na lice bledikastega otročička, zablestela je kakor briljant v žaru solnca in izginila. —

Žena je obrnila svoj obraz od lačnega črvička in čustvo bridke tesnobe je objelo njeno dušo.

Dolgo je bdela. — —

Pozno v noči, ko so vse skrbi že zaspane, jo vzdrami vso onemoglo in obupano ropotanje in štokljanje v veži...

Kletve in ostudne besede spremljajo nerodna kretnje in opotekajoče korake.

Še en pogled na uspravljeno, lačnega črvička, kateremu je obljubila kruhka za jutri — ker ga danes ni imela — —; potem stopi k vratom in odpre vrata...

On, katerega od sobote popoldne ni bilo domov, se priguga pijan in buli vanjo:

»Večerjo daj!«

— »Odkod? Za božjo voljo! Z otrokom sva od jutra skoraj tešča...«

Plosk! Bum! — Žvenket posode, hripav, izjokan ženin jok, plač prebujenega otročička — vse se združi v silni jek, ki zamre ob pozni uri v zvezdah neba:

»Tudi to je bila nedelja, Gospodov dan...«

K leksikonu mariborskih „purgarskih“ imen

SE EN ODSTAVEK IZ ZANIMIVEGA IN ČUDOVITEGA POGLAVJA.

Maribor, 31. decembra.

Kakšna zamera v Izraelu! Nikoli ne moreš ljudem ustreči, saj je to celo vse-mogočnemu in neskončnomodremu Bogu nemogoče, kamoli ubogemu novinarju.

Zadnjič je prinesel »Večernik« le odlomke iz leksikona mariborskih »purgarskih« imen in zdaj so uzaljeni tisti, katerih nisem omenil, namesto da bi bilo narobe, kakor sem se bal.

Moj zagovor: V božični številki je bilo v naslovu in v uvodu predmetnega članka povedano, da se naj oglašijo še drugi in da je vse skupaj le odlo mek iz leksikona. Torej sem popolnoma nedolžen! Zdaj pa k stvari!

V Mariboru, ki je civilizirano mesto in je od pohorske prašume oddaljeno celi dve uri, imamo vse polno zelo pohlevnih in kultiviranih Divjakov.

Kdor trpi glad in pomanjkanje ter bi se rad zredil naj gre v rejo k Reji v upravi »Večernika«, kjer sedi blizu njega eno glavnih redilnih sredstev Hleb(š) in dobro mu bo na zemlji. Oba dva sta po imenu in bistvu živi socialni ustanovi. Pridite in poskusite! Pri Reji si naročite »Večernika«, pri Hlebu pa — »Jutro«, »Domovino« in »Pondeljek«. Ako pa kakemu škribontariju zmanjka črnila, naj se priplazi do policijskega nadzornika Tinte in ga »dene na pipo.« — Vsega je dovolj v Mariboru, zato je vsako tarnanje in lamentiranje neumestno in brezpredmetno.

Izmed ptičev imamo tudi gostilničarja Senico, ki pa je po svoji veliki obsežnosti pravi kontrast proti istoimenskemu tovarišu iz ptičeslovja (ornitologije).

Ker sem pa že pri ptičih, s katerimi je

Maribor zelo oblagodaren, (tudi s ptičkami) omenjam profesorja dr. Mišiča, ki lovi ptice, medtem ko bi človek pričakoval, da bi moral imeti priimek one sorte, ki miši in ptice lovi.

Na velikem županstvu vlada kljub božični povodnji — Suša. Gospod vladni tajnik je torej po svojem imenu simbol tistega fenomena, ki se pojavlja v žepih njegovih podrejenih uradnikov ter njih tovarišev po drugih resorih in — last not least — boja tudi v njegovem lastnem žepu.

V Mariboru imamo dva permanentna Požar-a, ki kljub konkurenci ne bosta kmalu ugasnila. Eden ima umetno vrt-narstvo, drugi pa ima svojemu imenu bližji poklic — velepražarno za kavo, ki lahko vzbudi — požar. — —

Med športniki imamo peka Planinca, ki se pa radi svoje obsežnosti boji planin kakor hudič križa ter se zadovoljuje s tem, da peče kruh za planince različnih imen in priimkov.

Med najbolj skladna imena spada trgovec g. Tkalec na Glavnem trgu, ki sicer ni tkalec, pač pa prodaja — tkanino kakor zatrjuje: po zelo nizkih cenah! —

Njegovi konkurenti Trpinu istotam pa bi človek po masivnosti trgovine prisodil, da se »norce brije« iz resničnih trpinov.

In tako je teh imen v Mariboru zelo, zelo veliko. Zato mi naj nikdo ne zameri, če sem tega ali onega izpustil, kar se je zgodilo nehoté in — nevedé.

Kdor jih pa izvoha kaj več, naj se oglašuje, je dobrodošel!

— Aufbiks.

Kaj vem? — Kaj znam?

(Serijski št. 2.)

1. V kateri državi izvira Drava?
2. Kdaj je bila ustanovljena mariborska (humanistična) gimnazija?
3. Kateri papež je bil v Mariboru?
4. Kateri član naše dinastije je živel v Mariboru?
5. Kdo je bil Puffi?
6. Kateri nemški (še živeči) pesnik je doma v Mariboru?
7. Kje se je nahajala v našem mestu »Nemška ulica«?
8. Kdo je bil Wildenrainer?
9. Kdaj je bila ustanovljena v Mariboru prva tiskarna?
10. Katera gostilna je bila v Mariboru posebno znamenita?
11. Katera je bila prva večja slovenska prireditelj v Mariboru?
12. Kdaj je bil ustanovljen »Mariborski Sokol«?
13. Po kom se imenuje Motherjeva ulica?
14. Kje je začel izhajati »Slovenski Narod« in kdo je bil njegov prvi urednik?
15. Kako se je imenoval prvi politični slovenski časopis v Mariboru?
16. V katerem slogu je sezidana frančiškanska cerkev?
17. Kdo je bil sv. Viktorin?
18. Kje je v Mariboru ohranjen njegov spomin?
19. Kaj pomeni izraz »kino«?
20. Kdaj je vladala avstrijska cesarica Marija Terezija?
21. Ali ima v Evropi kak cesar svojo rezidenco?
22. Kaj je numizmatika?
23. Kdo je bil prvi mariborski poštar?
24. Kdo je najstarejši (še aktivni) mariborski sodnik?
25. Kdo nekaj ve?

ODGOVORI K SERIJI ŠTEV. 1.

- k. 1.) Ime Maribor je rabil prvič znani ilirski pesnik Stanko Vraz leta 1836. Sčasoma se je ime udomačilo. Rodoljub Lovro Toman razlaga v neki pesmi ime tako, da morajo biti Slovencem narodne pravice mar in da se morajo zanje boriti (Mar-i-bor).
- k. 2.) Marburg=March (Mark) + burg. Marka je obmejna pokrajina. Marburg je torej obmejni grad.
- k. 3.) Drava (lat. Dravno, srednjeveško Tra, Traha) je staro in zelo razširjeno rečno ime. Tako nahajamo n. pr. na Francoskem reki Drau (iz-a, dra) in Drau (iz-g, dra) Ime iz-

haja iz ilirsko-keltske besede »traig«, t. j. »derem«, tečem. Drava je torej »deroča voda«.

k. 4.) Kdaj je postal Maribor mesto, ni natančno znano. Splošno se misli l. 1243, ko se omenja prvi mestni sodnik Ulrich.

k. 5.) Od l. 1859, ko je bil premeščen škofijski sedež sem od Sv. Andraža na Koroškem.

k. 6.) Škof je predstojnik cerkvene province; knezoškof je škof, ki je obenem knez. Knezoškofi so imeli v bivši Avstriji gotove predprave, sosebno da je bil vsak »knezoškof« obenem član gosposke zbornice (ne pa navadni škof n. pr. škof na otoku Krku). Več škofij je združeno v nadškofijo. Nadškof ima omejeno disciplinarno oblast nad podrejenimi škofi, pravico do »palija« in večkrat pravico do imenovanja podrejenih škofov. Solnograški nadškof imenuje n. pr. vsakega drugega lavantinskega škofa.

k. 7.) Od 1. jan. 1898, ko so se sodišča reorganizirala (o priliki novega civilnopravnega reda).

k. 8.) Jernej vitez Carneri (r. 1821, v Trientu, umrl 1906, v Mariboru), je bil znamenit modroslovec, pesnik in državnik. Živel je večinoma v Vil-tušu in pozneje v Mariboru. Najznamenitejša njegova modroslovna knjiga je »Der moderne Mensch«. Prevedel je tudi v nemščino Dantejevo »Divina Comedia«.

k. 9.) Vavclav Karlik je bil avstrijski dragonec, ki je padel 5. jun. 1809 v bojih zoper Francoze na sedanjem Slomškovem trgu. Njegov spomenik se nahaja za stolno cerkvijo.

k. 10.) Rudolf Maister-Vojanov.

k. 11.) Slovenska ulica, ki se je imenovala tako že v 12. stol. (»windische Gasse«).

k. 12.) Perzijski bog solnca, ki se je v 2. in 3. stoletju po Kristu častil tudi v naših krajih n. pr. v Ptuj, v Rušah in na Donački gori.

k. 13.) Na sedanjem piramidskem hribu, kjer je sedaj katedrala.

k. 14.) V Rušah je prirejal župnik Luka Jamnik ok. l. 1698, slovenske igre nabožne vsebine.

k. 15.) Andrej Tappeiner (r. 1810 v Mariboru, umrl 1868 v Mariboru) je bil od l. 1861—1867 mariborski župan. Ustanovil je l. 1862 mestno hranilnico, skrbel za razsvetljavo in kanalizacijo mesta, za deklško šolo i. t. d. l. 1904. so mu odkrili spomenik pred mestno hranilnico.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

RAZUMNA MICA

Kulturni program Zveze kulturnih društev za I. 1928

PROSLAVA DESETLETNICE UJEDINJENJA. — RAZSTAVA KULTURNEGA RAZVOJA V MARIBORSKI OBLASTI. — USTANOVITEV NOVIH KNJIŽNIC IN ODROV. — »PROSVETNI GLASNIK« ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST.

»Vse za napredek, prosveto in svobodo naroda! Torej nič novega in vse novo. Geslo, ki so ga postavili naši buditelji in voditelji po letu 1848, velja še danes. Treba je samo zgrabiti za delo in delati le za dobrobit naroda. Dela pa ne manjka in že storjeno nam kaže novo.

Zveza kulturnih društev je program dela za I. 1927 izvršila. Poleg rednega poslovanja z društvi in šumo predavanj, je ustanovila 16 knjižnic, pomagala postaviti po lastnem načrtu 5 odrov in organizirala tamburaške zборе. Uvedla je za Maribor in Ptuj redna poučna filmska predavanja in ker obiskuje ta predavanja zlasti mladina, ni smela pozabiti nanjo. Priredila ji je devet Miklavževih večerov: osem v Mariboru in dva v Ptuj, kar je gotovo rekord, in obdarila je 24 otrok z oblekami ter razdelila tri tisoč zvezkov in tri tisoč svinčnikov. Takoj za Miklavževimi večeri pa je dne 8. dec. povabila okoliška tamburaška in pevska društva v Maribor na glasbeno prireditev. Te prireditve so se udeležila: Jzobrazovalno društvo trg. in obrt. mladine v Mariboru s tamburaškim zborom, tamburaški zbor »Bratstvo« odrasli in naraščaj iz Maribora, Pevsko društvo »Orač« iz Račja, tamburaški zbor »Zvon« Tezno, tamburaški zbor dijakov iz Maribora, pevska društvo »Luna« iz Krčevine pri Mariboru, tamburaški zbor Sv. Anton v Slov. goricah, tamburaški zbor Obmejni zvon Sv. Ilj v Slov. gor., pevska društvo »Zaria« v Pobrežju, tamburaški zbor Sv. Trojica v Slov. gor., vsi tamburaški zbori skupaj in pevska društvo »Jadran« iz Maribora. Bila je to krasna prireditev, obe dvorani in balkon so bili polni občinstva, ki se je čudilo, da je mogoče s tamburanjem napraviti tako lep umetniški užitek, z viharim ploskanjem je izražalo priznanje sodelujočim, Mariborčani pa so se čudili požrtvovalnosti okoličanov, ki se v zimskem času niso bali iti z instrumenti na za nekatere precej dolgo pot. Zveza bi rada dala posebno priznanje vsem članom društev, ki so sodelovali, vsem tem tihim, nesebičnim, vzornim prosvetnim delavcem ob naši meji, ali skromna so še njena sredstva, da pa le nekoliko pokaže svojo naklonjenost in pripravljenost v vsakem slučaju podpirati svoja društva, je 82 sodelujočih pogostila s skromnim prigrizkom in čašo vina. Da se je ta prireditev tako pristrčno in dostojno izvršila, je zasluga tudi narodnih dam, ki so Zve-

zi pomagale pri pripravi in prireditvi. Hvala njim in vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali, da je Zveza tako lepo zaključila poslovno leto 1927.

Vstopamo v leto 1928, ki je za našo državo izredne važnosti, saj bomo praznovali desetletnico ujedinitve, obstoja naše velike države. Povsod se že to omenja in se pripravlja na čim lepšo proslavo tega važnega dogodka. Tudi Zveza bo proslavila ta dogodek. Za to proslavo pa potrebuje sodelovanja vseh včlanjenih društev. V decembru 1928 priredi Zveza v Mariboru razstavo kulturnega razvoja v mariborski oblasti. Seveda je ta razstava nemogoča, ako ne bodo sodelovala vsa društva. Vsako društvo dobi tiskovino, na katero bo napisalo vse svoje dosedanje delovanje; obenem s tem poročilom pa bo poslalo sliko domačega kraja, društvenega doma ali prostora, kakršenkoli je, društvenih članov, posameznih odsekov, odrov in prireditev in za kulturni razvoj našega naroda važnih mož in žena, ki so bili v dotičnem kraju rojeni, delujejo ali so sodelovali. Društva, ki te ali one slike nimajo in je sama ne morejo nabaviti, naj sporoče Zvezi, ki bo storila vse, da bo razstava čim popolnejša. Prepričani smo, da bo ta razstava pridobila vsem v Zvezi včlanjenim društvom ugled in nam bo brošura, ki jo bomo ob razstavi izdali, pripomogla, da bodo na vseh mestih spoznali razvoj in važnost kulturnega dela ob severni meji naše domovine ter temu primerno tudi podpirali naša stremjenja. Priznati moramo, da tega sedaj še zelo pogrešamo, a ne brez naše krivde, ker še vedno se nismo otresli lokalnega patriotizma, krčevito se še držimo domačega plota in ni se še vzbudila v našem društvnem življenju misel skupnosti. Morda je skupna prireditev tamburaških in pevskih zborov dne 8. dec. tl. zopet prebila led, ki se je napravil nad skupnimi društvenimi nastopi. Ako ga je, ni več daleč čas, ko se bodo društva zbirala v svojih sreskih kulturnih središčih za skupni nastop in s tem drugo drugemu nudila največ moralne pa tudi materialne podpore.

To bi bilo eno in najvažnejše delo, ki ga bomo leta 1928 poizkusili v Zvezi čim najbolje izvesti. Poleg tega bo Zveza nadaljevala z ustanavljanjem knjižnic, najmanj deset novih mora ustanoviti vsako leto, dokler ne bo imela vsaka občina ob meji dobro vpelane knjižnice. Po-

magala bo še nadalje pri postavljanju odrov s svojimi načrti in modelom, svetovala pri izbiri iger in prirejala na željo predavanja, sploh pomagala vsem društvom pri narodno prosvetnem delu.

In še drugo važno prosvetno delo bo vršila Zveza I. 1928. Prosvetni glasnik ljubljanske in mariborske Zveze bo izhajal letos v Mariboru. Drugi letnik Prosvetnega glasnika bomo izpopolnili in ga po možnosti razširili. Vsaka panoga narodno prosvetnega dela bo imela v listu svoj predel in Zvezi se je posrečilo pridobiti naše najboljše prosvetne delavce, ki so dovoljno jamstvo, da bo list najboljši svetovalec za prosvetno delo. Prosvetni glasnik mora res postati glasnik narodne prosvete. A to je mogoče le, če si ga bodo osvojila vsa društva in redno pošiljala poročila o svojih prireditvah, izletih in občnem zboru. Ako bodo imela društva slike od svojih prireditev, jih bomo priobčili tudi v Glasniku. In še neko važno nalogo bo poizkusil vršiti Glasnik. Mnogo je na deželi med narodom idealnih mladeničev in deklet, ki »se poizkušajo« v pesmicah in povesticah. Naprosili jih bomo, da bodo pošiljali svoje duševne proizvode Zvezi v Maribor, ki jih bo izročila Prosvetnemu Glasniku. Ako bodo spoznali v uredništvu, da so ti duševni otroci dobri, bo Prosvetni glas-

nik odprl poseben predel zanje. Na ta način upamo, bomo pomagali iz razvoja marsikateremu talentu, ki bi bil velik, a nima prilike, da bi se razvil.

Vsa društva in tudi posamezniki, ki se zanimajo za razvoj prosvetnega dela ob severni meji naše lepe domovine, prosimo, da Zvezo v delu podpirajo in pošiljajo svoje nasvete.

Ob sklepu še veselo sporočilo vsem društvom: Ministrstvo prosvete v Beogradu je izdalo dne 21. dec. 1927 U. br. 4742 generalno uverjenje, da so priredbe, ki jih bo izvajala Zveza in njeni člani, torej vsa včlanjena društva, umetniškega značaja in kot take imajo na osnovi tar. br. 99a zakona o taksah plačati vsega le 10% na ime takse za ulaznice. Vsako društvo bo torej v letu 1928 plačevalo le 10% takse, ako se pri pristojnem uradu izkaže s člansko izkaznico Zveze. Vsako društvo naj si torej čimprej preskrbi pri Zvezi kult. društev v Mariboru, Cankarjeva ulica 1, člansko izkaznico za leto 1928. Za člansko izkaznico je treba plačati 20 Din članarine in 40 Din za Prosv. glasnik, ustanovniki, ki so že plačali 100 Din pa le 40 Din za Prosvetni glasnik.

Mnogo uspehov v prosvetnem delu v letu 1928! Anton Skala.

Sport

Dr. Peltzer ostane v Ameriki

Dr. Peltzer, znani nemški prvak, bo postal član enega izmed ameriških klubov, da bo lahko startal v Ameriki.

Neki nemški časopis je priobčil odstavček iz pisma dr. Peltzerja, v katerem pravi: »Prvotno nisem imel namena startati v Združenih državah, ker sem se hotel zadovoljiti s startom v Avstraliji, kjer bom v januarju in februarju. Ker pa se DSB (Deutsche Sportbehörde) trudi, da moj nastop prepreči, bom vstopil v enega izmed tukajšnjih klubov, kakor je sploh običaj pri prihodu vseh inozemskih sportnikov. S tem si bom vsaj zasil gural formo. Ako me bo nemška zveza zgolj radi birokratizma diskvalificirala, naj nosi tudi odgovornost. Tudi, če bi se mi dovolilo tik pred olimpijado startanje v Nemčiji, ne bi imel od tega nobene koristi, ker bi ne imel dovolj treninga. Domnevam pa, da bom nemštvu mnogo koristil, ako startam v inozemstvu in naj se zgodi karkoli.

Tako ali tako: moja udeležba na Olimpijadi še ni sigurna! To je zame zelo mučen položaj, ki mi jemlje voljo in veselja.

Svoje pismo zaključuje nemški prvak: »Vsako omejevanje svobode ali nadzorstvo je strup na živce sportaša!«

Priznanje mariborskemu MO.

Upravni odbor LNP-a v Ljubljani je na svoji zadnji seji izrekel mariborskemu Medklubskemu odboru priznanje in zahvalo za točno in uspešno delovanje v LNP-u ter za sport vobče tekom pretekle jesenske sezone. Zahvale in priznanja je torej v prvi vrsti deležen predsednik g. Nerat in bivši tajnik g. Koser (oba Maribor), katerega je po zadnji seji nadomestil g. Laznička. Priznanje pa zaslužijo tudi ostali odborniki, predstavniki Rapida, Svobode, Merkurja in SK Ptuj, ki so s sodelovanjem na rednih tedenskih sejah MO mnogo doprinesli k povzdigi sporta v mariborski oblasti zlasti pa v Mariboru.

Rapid ima 6tedensko zabrano.

Prvo moštvo SD Rapida je upravni odbor LNP-a kaznoval radi odstopa z igrišča s 6tedensko zabrano igre, tako da je udeležba Rapida pri pomladanskih tekmah zagotovljena.

Danes Silvestrov večer Sokola v Narodnem domu!

Trobentarjevo zobovje

RESNIČNA TRAGIKOMEDIJA IZ JAKO NEDAVNE PRETEKLOSTI.

V prijazni vasi pri Štajerskem Gradcu živi in jako pridno dela na posestvu bogatega kmeta hlapec Francelj. Razen pridnosti ga diči tudi jako hvalevredna lastnost, da je zelo muzikaličen in da naravnost virtuosno piha na trobento. Vaščani in mnogobrojni letoviščarji, ki preživljajo poletja v tistih pokrajinah, ki jih tako nežno navdušeno opisuje Hans Bartsch v svojih romanih, se kar divijo mehkim višam, ki jih v večernih urah umetnik Francelj izvalja svojemu medenemu instrumentu in občinski svet je v pretečenem poletju v svečani seji celo sklenil, da pošlje ljubljencu muzike zahvalno pismo, češ, da je on privlačna sila za mnogobrojne letoviščnike-meščane, ki dajejo občini leto za letom lep zaslužek.

Pa se je zgodilo, da se je Francelj po letne nedelje zvečer enkrat v družbi drugih hlapcev sladkega vina nasekal, padlo je najprej en par »aufbiksov«, potem je letelo nekaj kozarcev in steklenic, slednjič eno poleno... efekt je bil ta, da je Francelju odletelo iz ust nekaj sprednjih zob.

Katastrofa! Nič več ni mogel plovati s svojo trobento, muza je skremžila svoj inace lepi obrazek in jokaje je odšla v tuje kraje in tiha žalost je objela prijazno vasico.

Pa so se ojnali purgari v prijazni vasi in sklenili v svečani seji občinskega sveta: na občinske stroške damo napraviti Francelju umetno zobovje s klavzulo, da mora v vasi vsak večer trobentati do konca svojih dni. Sklep se je izvršil, Francelj je nekaj dni cvilil pri nekem graškem zoboderu, slednjič jo je primahal z nanovo opremljenim kljunom domov in zopet so se razlegale mehke melodije v tiho noč, krofastim vaščanom ponos in veselje.

In je začel Francelj živeti žalostne dni, kajti vsakdo mu je v usta gledal. Sovasčani so bili namreč ponosni na svojo lastnino, ki je dičila gornji začetek muzikantovega prebavnega sistema in se zanj bali. Če je Francelj kruh jedel, ga je kak prijazen vaščan s skrbjo opazoval in mu priporočal: »Le trde skorje ne jej, Francelj, bi se lahko nesreča zgodila!« Pri mesu, klobasi, jabolku... povsod nema in glasna svarila od zore do

mraka. Revez je postal pobit, nervozen in začel je premišljati, kako bi jo z zobovjem vred kam daleč popihal.

Pa se je zgodilo, da je gospodar nekega tingtanglina v Gradcu zaznal za Franceljevo umetnost in posrečilo se mu je, da je možakarja za nekaj svetlih šilingov zvalil v mesto, kjer je letošnjega novembra enkrat dva ali tri večere prav poskočne plovil graškim lahkoživcem v pete in ušesa.

Kmalu se je možakarju zahotelo nazaj pod domačo streho in vrnil se je izgubljeni sin k svojemu gospodarju. Joj, joj! Ko je hotel zvečer v gostilni pognati nekaj zaslužnih šilingov po grlu, je moral od gostov sovasčanov marsikatero grenko in pikro požreti. »Neizpolnjene obljube, prelomljene pogodbe, šenkani zobje itd., itd.« so kar frčali po zakajeni sobi, slednjič mu je zabrusil najbolj korajžni zabavljak v na občinske stroške kupljene zobe: »Dös is ä Schwanerei, Franzel, wos tu kmoht host!«, kar bi se v pristni slovenščini glasil: »To je svinjarija, kar si naredil, Francelj!«

S teatralno gesto, naježenih obrvi, je Francelj segel v svoja široka usta, snel umetno zobovje, ga zalučal zabavljakem na mizo in odšel iz gostilne s pretnjo, da bo tožil radi razžaljenja časti.

In 22. decembra v letu po Kristusu en tisoč devetsto dvajset in sedem se je pri graškem sodišču odigralo zadnje dejanje te tragikomedije. Francelj je tožil sovasčane radi razžaljenja časti, vaščani Francelja radi neizpolnitve ozir, prelomljenja pogodbe, a so bili ti slednji jako tihi in ponižni, ker so se le bali, da izgube za vedno svojega muzikanta in ni bilo gospodu nadsvetniku G. ravno težko, da je obe stranki poglihal. V dotičnem zapisniku stoji črno na belem: Francelju vrača občinski svet umetno zobovje v nepreklicno lastnino do konca njegovih dni s klavzulo, da še naprej ploza v vasi sebi in Bogu v čast, vaščanom pa v veselje, še posebej pa, da jim zaigra pri polnočnici »Stille Nacht, halige Nacht...« da pa mora po njegovi smrti vdova umetno zobovje vrniti občini.

Nič pa ni povedano, namerjajo li špispurgarji tisto zobovje postaviti kasneje v nalašč zato zgrajeni muzej.

Sokolstvo

Petr Daněk:

Ob koncu leta

Vodilna, vznešena ideja Sokolstva vzgajati narod tako, da bi si obdržal telesno, duševno in etično svežost, ta ideja je večna, neminljiva. Radi tega ni možno, da bi Sokolstvo izginilo, da bi bilo samo začasno ustanovljena družba, ki bi trajala le tako dolgo, dokler bi to zahtevala misel, izgovorjena le z začasno veljavnostjo. Tej večni živeči ideji telesne in duševne vzgoje ljudi v bratsko občestvo sledi Sokolstvo, ta ideal ima pred seboj; ali kljub temu pogleduje čisto, zlasti ob koncu leta nazaj in spoznava, da je še zelo oddaljeno od dalekega cilja, najvišjega smotra, ter opazuje, da še marsikje šepa in ne napreduje v svojem razvoju, kakor bi trebalo.

Iščejo se vzroki upadka ter hib in prihaja se k spoznanju, da članstvo opušča neizpremenljivo, krasno vodilno misel, da je ne uvaža v realno življenje, da ne ravna in ne živi po njej. Krivda za to ne tiči v plemeniti ideji, nego v onih, ki bi ji morali slediti. Deluje se na vzpostavitve, na dvigovanje upadlega idejnega nivoja sokolske družine in iz napak minulega leta se prihaja k zaključku, da je treba v prihodnji delavni dobi postaviti v ospredje etično karakterne brate in sestre, zlasti radi tega, ker počiva v mnogih družtvih največje vse delo na nekaterih, a mnogokrat samo na enem edinem bratu oz. eni edini sestri. Za redovit razvoj sokolskega bratstva je volitev staroste važna, kajti pomen te funkcije je v današnji dobi porasel. Starosta je vodilna oseba v društvu, čuvár sokolskih predpisov in pravil, a obenem njihov poznavatelj, ki jih upravlja in usmerja ter spravlja na sestankih razne nazore in čuvstva bratov v eno kolotečino. Po različnih čuvstvih se kopljejo v sokolski družbi med člani najgloblji prepadi, po čuvstvih se včasih najbolj oddaljujejo bratje oz. sestre med seboj. Funkcija staroste je, da ugaja, harmonizuje. Za to funkcijo ni treba iskati vedno kakega nedemokratskega inteligenta, jemati ni treba ozira na kakšno v kraju odlikujočo se osebnost; čisto zna priprosti, običajen brat dobre etične kvalitete, napreden po vseh sestavinah vsega svojega »jaz« ter politično in versko strpen, voditi in upravljal družstvo dobro.

Važna je tudi oseba tajnika, ki olajšuje administrativno delo prosvetarju, mu sklicuje članske sestanke, prosvetne šole ter poziva članstvo k sokolskim zabavam in podjetjem.

Da bi se dvignilo življenje v društvu, je treba dalje imeti na umu, da se zviša zlasti vrednost prednjaških zborov. Vaditelji bodi, kjer je mogoče, obenem prosvetar. Ni dobro deliti sokolsko delo v vaditeljsko in prosvetno. Dan za dnem je treba govoriti k onim, ki so zaupani Sokolu, voditi jih po pravi poti in buditi v njih smisel za eno bratsko občestvo, za enake želje, za enaka stremjenja. Vaditelj-prosvetar pa deluje tu z vso svojo osebnostjo, vsem svojim pojavom, veže na sebe one, ki jih vežba, z vsemi svojimi dejanji in jih s svojim vzgledom takorekoč prisili, da mu sledijo. Telovadno članstvo vidi v svojem vaditelju-prosvetarju svoj ideal in se trudi, da bi ga posnemalo. Vaditelj mora biti zato vzor vseh sokolskih čednosti: poštenosti, bratstva, enakosti, iskrenosti, vztrajnosti, resnicoljubnosti, marljivosti, pazljivosti itd. Često vadimo, toda redko vzgajamo. In če vzgajamo, potem zaukazujemo in naročamo, toda malo svetujemo; in vendar je svet boljše vzgojno sredstvo nego zapoved in prepoved, s čimer postaja srce trdo ter izgublja čut za dobroto in ljubeznivost.

Končno je potrebno, da uvajamo v realnost najvažnejšo zahtevo sokolskega življenja, da bi namreč živeli kakor ena družina, v kateri obstoji zakon in red, to je bratska disciplina, prostovoljna navzgor in navzdol, ter bratska ljubezen. Izjednačujoča in odstranjujoča vse ne-

enakosti socijalne, izobrazbene in gospodarske. Tako z vzornim vzgledom notranjega življenja v društvu privabljamo, pritegujemo ravnodušno in hladno članstvo. Sokolski družinski milje, v katerem se razvije pod vplivom vodečih činitelev, kojih program in praksa sta isto, ovzdušje enakega naziranja, spojenja vseh glav in src za isti cilj, ovzdušje ene misli, ta milje nauči vse bratstvo tudi enakega presojanja vseh življenjskih pojavov. Samo toliko bratstva in ljubezni bo med nami, kolikor je bomo mogli in znali načrtati v dovršeni sokolski družini, katera je izvor in zrcalo vseh sokolskih lastnosti in čednosti. Ne otrsajmo se tudi radi tega ob koncu leta lahko miselno nedelujočega, ravnodušnega članstva; stremimo marveč pritegniti ga v sokolsko družino ter ga tukaj z vzglednim življenjem prevzgojiti. Ne pravimo, naj nas bo raje 3000 popolnih nego 300 tisoč nepopolnih, kajti Tyrš ni imel na misli le ulomka, nego ves narod. Če bi vsi kristjani bili popolni kakor je popoln Oče v nebesih, bi že ne bilo več kristjanstvo, ker bi bili vsi Fügnerji ter bi ne postvo, ker bi bili vsi Fügnerji ter bine potrebovali vodstva in vzgoje. Med dobrim in zlim, popolnostjo in nepopolnostjo, Bogom in človekom se dviguje val življenja.

In še nekaj je potrebno v najbližji dobi. Zidamo in stavimo si šotore za svojo telesnovzgojno umetnost; iz našega dela vznikajo krasna, veličastna in umetniška dela, z zemeljskih temeljev se dvigajo prostorne telovadne dvorane in izobraževalni prostori. Ne pozabljajmo pri tem, da gre za to, da bomo znali vnesti v one prostore sokolski duh, sokolsko idejo, kajti četudi ima umetniško delo veliko ceno, vendar pomnimo, da je najpopolnejše delo katerokoli bratsko dejanje, izkazano bratu izven telovadnice, in tem bolj še popolno sokolsko življenje. Sokolstvo se ne da nadomestiti z umetnostjo, ni ga mogoče maskirati s stavbo, veličastnejšo od njega samega.

Novo življenje v novem letu! Nove naloge nastajajo. Vnesti Sokolstvo v nove telovadnice, izoblikovati tam bratsko občestvo in krasen, silen, pravičen narod ter ljubeznipolne gospodarje srečnejše zemlje! Kakšen vznešen ideal za delavce v Sokolu, voditelje, izobraževalce bodočih pokolenj! Za tem idealom v prihodnjem letu više in s srcem sebi bližje!

(Po »Věstniku těšinské sok. ž. Jana Čapka«, priredil A. J.)

Silna eksplozija municije, petroleja in tovarn

Kitajsko mesto Tienstsin je zadela strašna nesreča eksplozij in požara. Od eksplozije v nekem municijskem skladišču se je zanesel ogenj v glavno zalogo petrolejske družbe Standard Oil Company, kjer so zleteli v zrak vsi petrolejski tanki. Mesto je bilo naenkrat v gostem, črnem dimu in ognju se je širil bliskovito na vse strani. Najprej se je vnela tovarna sveč, kjer je zgorelo več tisoč ton parafin-voska. Goreč parafin se je zlit tudi v morje ter je tako tudi v pristanu nastala velika panika. Tovarna za sveče je gorela ves dan in vso noč. Vsi rešilni poskusi so bili brezuspešni. Koliko okoliških hiš je zgorelo in koliko ljudi se je ponesrečilo, še ni ugotovljeno. Škoda se že sedaj ceni na 50 milijonov dolarjev. Ker je največ škoda v angleškem koncesijskem pasu, se splošno govori o atentatu.

- Koliko imate še odsedeti?
- Sedem let!
- In kako dolgo ste že tu?
- Dva tedna!
- Joj, kako hitro mine čas...

- A, papa, to so te nove eksotične modre jagode, kaj?
- Da, sinko moj!
- Kako pa, da so rdeče?
- No ja, ker so še zelene!

- Zakaj pa tako strašno pretepate svojega ubogega sinčka?
- Saj to ni moj sin! Dečko se muč! radi zabave pri meni na letovišču!

Iz študijske knjižnice v Mariboru

Priobčuje Janko Glaser.

IX.

C[estnik] A.: Ruše, slavna božja pot. Maribor 1904. (1057.)

Grajsčina družbe sv. Cirila in Metoda na Muti. Ljubljana 1899. (1295.)

Hofrichter J. K.: Chronik der Pfarre Maria-Rast in Untersteier. Marburg 1872. (956.)

Kovačič F.: Sv. Arh na Pohorju. Maribor 1917. (227.)

Majcen G.: Skoke pri Mariboru. Maribor 1904. (1055.)

—: Zgodovina Jarenine v Slov. g. in zajedno kmetskega stanu na Spod. Štajerskem. Maribor 1908. (947.)

Marburg und Umgebung. Marburg 1910. (1102.)

Mravljak J.: Vuzenica v srednjem veku. Maribor 1927. (998.)

Müllner A.: Der Urnenfund bei Maria Rast in Steiermark. Wien b. I. (II 324.)

Napotnik M.: Govori o raznih cerkvenih slovesnostih v Čadranu. Maribor 1900. (15.622.)

—: Imenopis konjiške nadfare. Celovec 1886. (94.)

Pajek J.: Der Dom von Marburg, ein Bild der Glaubensstreue seiner Bewohner. Marburg 1897. (99.)

Rieck K. R.: Das Panorama von St. Urban bei Marburg. Marburg 1864. (997.)

Sattler J.: Slike Sv. Križa pri Mariboru. V Mariboru 1890. (1054.)

Schlosser P.: Der Sagenkreis der Poštela. Marburg 1912. (1224.)

—: Die prähistorische Wallburg am Rečnikogel nächst Marburg a. d. D. (Wien 1911). (II 303.)

Schmid W.: Die Ringwälle des Bachergebietes. Wien 1915—1924. (II 62.)

Stegenšek A.: Konjiška dekanija. Maribor 1909. (II 286—2.)

Stepischnegg J. M.: Das Karthäuser-Kloster Seiz. Marburg 1884. (268.)

Štraki M.: Devica Marija na Gori pri Sv. Petru blizu Maribora. Maribor 1917. (1058.)

Vojnović: Maribor in okolica. Maribor 1920 (1052.)

Wurmbrand G.: Das Urnenfeld von Maria-Rast. Braunschweig 1879. (II 290.)

Zmazek F.: Fara sv. Petra pri Mariboru. Maribor 1879. (167.)

Žmave J.: Die Filialkirche St. Pancratius am Radl in der Pfarre St. Georgen am Remšnik. (Marburg) b. I. (1048.)

Župnija in božja pot Device Marije v Puščavi. V Mariboru 1904. (1018.)

— Kdaj je umrl naš Prešeren?

— Gospod učitelj, saj nam še niste predavali nič kdaj in kako je zbolel!

»Čemu pa sedite v ječi?« vpraša duhovnik na bisku nekega zločinca.

»Vejo gospod fajmoštar, tu ni mogoče ven, ko pa ti telehani tako pazijo na človeka kot lovski psi na zajca!«

— Kako je označil zdravnik povod smrti v mrtvaškem listu?

— Najbrž se je zmotil, ker se je v to roko podpisal....

Hans Dominik:

Oblast treh

Govorica je tekla v menjajočih se jezikih. Sedaj v švedščini, nato v nemščini, potem zopet v čistem tibetanskem narečju. Takoj nato pa so se vsi trije razgovarjali v gladki angleščini. Menjavali so jezik, kakor jih je k temu pač mimogrede speljala kaka beseda v stavku.

Silvester Bursfeld je bil, ki je z golo ostrizeno glavo sedel v pletenem naslanjaču.

Erik Truwor, Šved iz stare varagejske vladarske rodbine je pazil na vzvode strojev in krmilnih naprav. Še vedno v dostojanstveni, resni črni obleki, v kateri je kot priča prisostvoval elektrokciji.

Soma Atma, Indijec, pa je vršil službo izvidnika. Sedaj je povešal daljnogled in spregovoril k ostalima dvema.

»Pretolkli smo se! Zadnja ameriška zračna križarka je izginila na obzorju za nami.«

»Pretolkli smo se!« — Erik Truwor je ponovil besede in prepustil krmarenje letala avtomatičnim krmilnim napravam. Z radostnim smehljanjem se je obrnil k Silvestru Bursfeldu.

»Najtežje delo je za nami! Po mojem mnenju, Logg Sar, smo sedaj izven nevarnosti. Peljemo se v najhitrejšem letalu sveta. Drugo letalo tega tipa še ne obstoja. Sedaj lahko v miru razgovarjamo.«

Šved je pristopil tesno k sedečemu in mu položil roko na ramo.

»Na varnem smo, Logg Sar! Še nekaj ur in nahajali se bomo na švedskih tleh Ubogi prijatelj! Hudo so ti zagodli. Toda povrnil si smo jim milo za drago! Menim, da bodo v Sing-Singu še dolgo pomnili današnji dan. Ti ga pa čimprej pozabi.«

Silvester Bursfeld se je stresel, predno je pretrgano odgovoril. Strašno razburjenje zadnjih štiriindvajsetih ur je privedlo sedaj do neizogibne reakcije.

»Ali veš, kaj se pravi skleniti račune z življenjem?! Videti, kako se ti bliža smrt, mučna in sramotna smrt?!«

Silvester Bursfeld se je zopet zdrznil v krčevitem trepetu.

»Teh ur ne bom nikdar pozabil. Nenadoma prijet — komedijantsko sodišče — obsojen na smrt... V posesti rešilnega sredstva, pa nezmožen uporabiti je... potem sem zagledal tebe med pričami. Najina pogleda sta se srečala in moje srce je napolnila lahna nada... Ali na so sovražniki morda našli mojo iznajdbo?!«

Erik Truwor je držal v rokah za pest velik meden oklopec, bogato okrašen, z majčkenimi zvončki obvešen valjast predmet. Držal je valj v levici, z desnico pa je mehanično vrtel gumb na njem.

»Ničesar niso našli. Po prvem dr. Glossinovem obisku sva prišla na tvoje stanovanje. Jaz sem iskal, Atma je našel. Zagledal je čosor...«

Šved je pri tej tibetanski besedi zopet zašel v tibetansčino.

»Atma je odprl molilni mlinček in je opazil, da besedilo na molilnem pergamentu ne govori o dragulju v lotosu. Čitala sva tvoje navodilo. Pol dneva sva rabila, da sva ga doumela. Še pol dneva, da sva našla skrite dele in jih zopet sestavila. Nato sva imela žarilo! V njegovi posesti, s poznanjem skrivnosti nama je bilo lahko zrušiti morilno napravo v Sing-Singu.«

S tresočimi rokami je segel Silvester Bursfeld po molilnem mlinčku in ga ljubeče božal.

»Skrivnost je rešena! Vse, kar sem o njej napisal, je napisano na pergamentu tu notri. Sedaj pa jim pošljem...«

Jeza in razburjenje je zavladovalo na njegovem obličju.

»Sedaj pa jim pošljem požarje in viharje, da bodo...«

Erik Truwor je zaklinjajoče dvignil desnico. Zlat prstan v obliki kače, staro indijsko delo, je zableščal na njegovem prstancu. Vanj vdeleni kamen je zatrepal v čudovitih barvah. Sedaj je bliščal v temni zelenini, ko pa ga je zadel žarek električne svetilke, je zažarel v krvavordečem rubinastem sijaju.

Atma je pristopil. Enak prstan, kot na roki njegovega tovariša je blestel tudi na njegovi desnici. Od presenečenja in začudenja so se razširile Silvestrove zenice. Njegov pogled je tekal med obema prstoma in končno obstal uprt na prazni prstanec lastne desnice.

»Trije prstani Tsonkape... Prastaro proročstvo... Od začetka loka volja... od konca spoznanje... od polnoči... moj prstan manjka...«

Ali je bilo krivo blestenje draguljev v prstanih ali Indijčev žareči pogled — Silvester Bursfeld je prenehal in trdno zaspal.

Kupite železniške vozne karte v bilietarni 'Putnika' v Mariboru, Aleksandr. 53

Helge Lindberg

V nekaj dneh se predstavi mariborskemu občinstvu znameniti finski koncertni baritonist Helge Lindberg, pevec izrednih kvalit in nedosegljive tehnike.

Zanima nas vprašanje, kako je bil Lindberg sprejet v Zagrebu, kjer je prvič nastopil letos spomladi. Zagreb je za vsakega umetnika sršenovo gnezdo in gorje mu, nad komar se spravijo kritiki. Poglejmo si kritike kar po vrsti. Prof. Stražniški pravi v »Jutarnjem listu« od 8. apr. 1927: »Pjevačko veče Helge Lindberga bilo je neшто izvanredna i jedinstvena. Veličina ovog umjetnika leži u interpretaciji... Tu je uzor, kojega se može nastojati doseći, a da se ga valjda ipak nikada doseći neće...«

»Riječ« od 4. maja 1927 piše med drugim: Več prvi stih iz Händlove arije »Amadis« (poje tudi v Mariboru) osvojilo je srca koncertne publike... Glas, koji je ovog silnog pjevača dopratio iz Berlina i Beča, sasvim je opravdan... Svekako je

ovaj pjevač jedan od najboljih koncertnih baritona, koje smo u Zagrebu čuli.«

»Obzor« od 4. maja 1927 piše: »Njegova pjevačka tehnika razvijena je do najvišjega stupnja savršenstva. Kako Lindberg pjeva Händlovo koloraturnu arhu iz »Amadis«, tome nema ništo ni približno slična.«

In Dunaj? »Wiener Mittagspost« piše: »S fanfarami in trompetami so oznanjali njegov prihod, da bi eden, ki je v vse to posvečen, prav lahko postal nezaupljiv. Toda glej! Ostrmeli smo, da smo srečali v resnici povsem izrednega pevca...«

»Wiener Allgemeine Zeitung« pravi o Lindbergu: »... je dosegel uspeh, ki je — brez vsega besedičenja — brez primere.«

»Neue Freie Presse« pravi: »Nekaj, kot sveži morski zrak veje iz njegovega petja...«

»Neues Wiener Tagblatt« piše: »Helge Lindberg je skoroda zmagal — še predno je prišel in še predno smo ga slišali.«

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Okvirje za slike

najnovejših vrst dobiš le pri specialnem strokovnem zavodu Miho Vahtar, Maribor Gosposka ulica 24 in 37 427

Velika zaloga kuhinjske posode.

Vsaki gospodinjki znano prvovrstno posodo znamke »Herkules«, la. aluminijevo, litoželezno, postekleno, tehnično, ribeže, sita, deske za testo, valjarje, likalnice, razne oblike za pecivo, kutile za špecerilo in dišave, kotličke in šibe za sneg, solnike, mlečne kangle, cedila, vedrice, umivalnice, vrče, stiskalnice za ocvirke in krompir, samovare »Phöbus« in druge vrste, škafe, lonce za kuhanje perila in perilnice, ledilno orodje in žlice vseh vrst, jedilne servise iz porcelana, krožnike iz porcelana in kamenine, umivalne garniture in vse vrste steklene robe. — Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. — 15.9

Kolesa in motorje shranjuje

preko zime trdka Justin Gustinčič, Tatzenbachova 14. 26a

Kupim

stare, dobro ohranjene vinske sode nad 50 l. Karara. Sodna 25. III. 2078

Iščem stanovanje

2—4 sob s pritliklinami. Solčna lega. Mirna stranka. Ponudbe in termin na upravo »Večernika« pod »Št. 60«. 2070

HIŠA

s kuhinjo, 4 sobami, verando in vrtom. ½ ure od mesta, se da v najem družini brez otrok. Naslov v upravi. 2185

Prevodi

iz srbohrvaščine, slovenščine, nemščine in narobe se opravljajo za zmeren honorar. Naslov pove uprava. 2183

Nove čevlje št. 41

prodam po ceni. Pod mostom 6. 2220

Kupim staro zlato.

srebrn denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. Ilger, Maribor, Gosposka ulica 15. 11.9

Tri cenena stanovanja.

predmestje; prazna soba v centru takoj vseljiva. »Marstan« Maribor, Koroška 10. 2211

Obleko,

žensko — moško, čevlje, torbo za oro-dje, prodam. Slovenska ul. 28, dvorišče. Šmigoc.

Javna dražba.

Dne 2. januarja 1928 ob 9. uri predpoldne se vrši na postaji Maribor glav. kol. javna dražba najdenih predmetov. — Zbirališče najdenih predmetov Maribor gl. k. 2209

Lokal,

primeren za čevljarija, krojača, branieri-jo, oddamo takoj. »Marstan«, Koroška c. 10. — 2212

Profesor pončuje

nemščino in slovenščino; slovensko, hrvaško in nemško stenografijo. Nagrada zmerena. Razlagova 15, pritl. 2213

Iščem majhen,

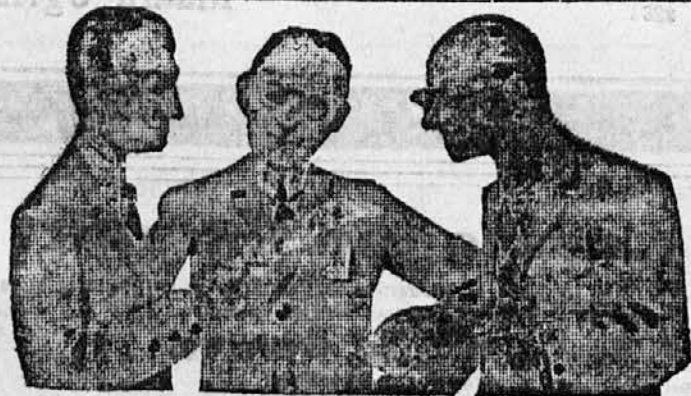
prazen lokal. Ponudbe pod »Bližina kolodvora« na upravo Večernika. 2214

Risarski tečaj

umetnega obrtnega slikanja na blago (svilo) prične 8. januarja. Podrobnosti v Aškerčevi 2 II, desno od 13.—14. ure. — I. Rohs, učiteljica umetne obrti. 2215

Pridna in poštena hišna

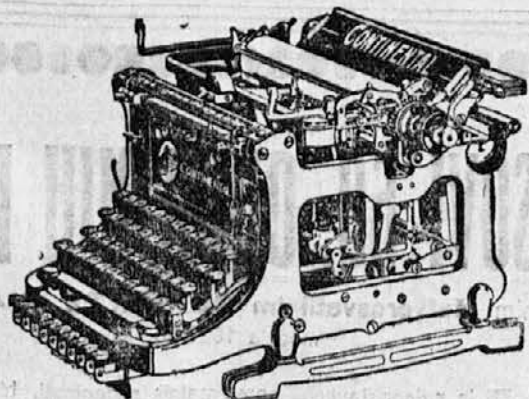
se sprejme. M. Berdajs, Trg Svobode. 2216

Strokovnjaki so se zedinili, da je

PISALNI STROJ

„CONTINENTAL“

v primeri z drugimi nedosegljiv

Samoprodaja:

IVAN LEGAT

specialist za pisarniške stroje

MARIBOR, Vetrinjska ulica 30

Telefon int. 434

12.2

Kaj se pravi dobri čevlji?

Izdelati jih mora večša kvalificirana roka. Uporabljati se mora najboljša vrsta usnja. Nobenih majnovrednih stranskih odpadkov. Imeti morajo dober preizkušeni kraj in obliko. Strapacni čevlji in gojzeri morajo biti ročno izdelani. — Taki in še veliko drugih potrebnih dobrih lastnosti imajo KARO čevlji, zato so tudi priznani najboljši

Maribor, Koroška c. 19

M. PIRC

brivski salon

Gregorčičeva 11

Srečno Novo leto
vošči slav. občinstvu.

2221 PIRC, frizerka.

POZOR!

POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo
obrnite se na specialno me-
hanično delavnico **Justin
Gustinčič**, Tattenbachova ulica
št. 14, ker ima ista specialni
oddelek za popravila strojev
vseh vrst. 937**„Kavarna Jadran“ priredi
Silvestrovvečer**

s peštrim in zabavnim vspešdom. So-
delujejo člani narodnega gledališča in
sicer: gospodična Udovičeva in gospoda
Harastovič in Rasberger. Igra izvrstna
domača godba. Pripravljena so še druga
večeru primerna presenečenja. Kavarni-
ški prostori bodo okusno okrašeni. —
Za mnogobrojen obisk se priporoča

2190

JOSIP ŠEREC.

Zahvala

Za vse premnoge dokaze iskrenega so-
čutja povodom prebriske izgube naše nepo-
zabne hčerke oziroma sestre itd., gospodične

Gabrijele Škerjanc

izrekamo tem potom vsem našo najprisrč-
nejšo zahvalo. Osobito hvaležnost pa smo
dolžni Sokolskemu društvu Maribor, pevskemu
zboru Glas. društva Drave za v srce segajoči
žalostinki, vsem ki so okitili s cvetjem po-
slednji dom drage pokojnice ter jo v tako
obilnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 30. decembra 1927

Zalujoče rodbine: **Ivan Škerjanc,**
Janko Škerjanc in Majer 2232

Spominjajte se CMD!

Najprimernejša

novoletna

darila

kupite najceneje pri trdki

ANICA TRAUN

Grajski trg 1. 24a

Dežne plašče

po znižanih cenah, **obleke, klobuke,**
športne čepice itd. nudi po konkurenčni ceni

Jakob Lah - Maribor
samo Glavni trg 2 1065 samo Glavni trg 2

Pisarniške potrebščine

najboljše kvalitete kupite le pri

1125

Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11

Vse tiskovine po naročilu.

**Vazelino in kremo za čevlje
Baterije za žepne svetiljke**

drobnarijo, parfumerijo, pletenine, čevljarske
potrebščine, špago, vrvarske izdelke i. t. d.

priporoča na debelo in drobno 2230

DRAGO ROSINA

MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 26

Pozor!

S prvim otvarjam na novo urejeno klju-
čavničarsko delavnico v Mariboru, Ži-
dovska ul. 4 — ob novem Glavnem trgu.
Želeč srečno novo leto svojim naročni-
kom, se priporočam njim in vsemu slav.
občinstvu. — **Ferdo Babič.** 2222

PREVZEM**RESTAVRACIJE!**

Cenj. občinstvu naznanjam, da prevzamem
s jutrašnjim dnem t. i. s 1. januarjem 1928
znano mariborsko

restavracijo „UNION,,

(Götz) na Aleksandrovi cesti, jo preu-
redim in pripravim za cenj. goste iz
mesta in okolice.

Prepričana sem, da bom v vsakem oziru
zadovoljila cenj. goste tako s svojo kuhinjo
in kletjo, kakor sem se to trudila sedaj
v svojih restavracijah na pragerskem in
mariborskem glavni kolodvoru. Spreje-
mam abonente na dobro in ceneno hrano.

2225

Za obilen obisk se toplo priporočam

IVANKA DOLNIČAR**J. HOCHMULLER**

TOVARNA BUČNEGA OLJA

MARIBOR

TELEFON 339

POD MOSTOM 7.

Zahvala.

Ker smo se šele po smrti našega dragega sina
oziroma zeta prepričali, da je bil umrl sin bolan
in v bolniški oskrbi gospoda docenta dr. Matkota,
izrekamo gospodu docentu dr. Matkotu za njegovo
skrbno lečenje, kakor tudi zato, da je dajal bolniku
ves čas najboljšo nado, našo zahvalo in obžalujemo
istočasno, da so prišle brez naše krivde v javnost
druge vesti.

2231

Rihard Ogriseg.**Državna razredna loterija!**

Srečke državne razredne loterije I. razreda 15. kola — žrebanje 11. januarja — naročite in kupite v svojem
lastnem interesu iz prve največje in najsrečnejše kolekture

Braće A. Vasić-a, Beograd, Cvetni trg,
pri prodajalcu in zastopstvu za Maribor

KOSTI VUKAŠINOVIĆ-U, na Aleksandrovi cesti.

Po izvršenem žrebanju V. raz. 15. kola se za vse srečke, ki ne bi dobile nobenega dobitra po službeni listi vrne
igralcem po novem načrtu 40%, t. j. za četrtinko Din 50, polovičko Din 100, za celo srečko Din 200 in za dvojno
celo srečko Din 400. — Popolna zgruba je potemtakem docela nemogoča.

Srečke se razpošiljajo na vse kraje, kjer ni zastopnikov in se pri naročilih srečk za najmanj Din 100 ne računa
poštne. Vse naloge pošljite gornji kolekturi. 2226

Kavarna Evropa

Velik Silvestrov večer s sporedom.
Godba pojačana. Na novo leto popoldan
začetek sporeda ob 17. 2217

Atrakcija Harison**Mnogo sreče v Novem letu**

bo imel le oni, ki se poslužijo
ugodnosti, katere mu nudi trdka

L. ORNIK, MARIBOR, KOROŠKA 9

s tem, da si zamore tamkaj nabaviti vse, kar
rabi za oblačilo, ne samo po skrajno nizkih cenah,
2194 temveč tudi celo na obroke.

Oglejte si izložbo in bogato izbirno zalogo.

GLASOVI 60. ODDAJNIH POSTAJ

s posebnim četverosvetilnim **REINARTZ R 4**, aparatom
modela 1927/28

Najboljši in najenostavnejši sprejemalnik sedanjosti, bi bilo naj-
lepše in najprimernejše **novoletno darilo**. Ni Vam treba hoditi
v kavarno poslušat koncerte, ker čujete lahko, ako si nabavite
naš aparat, najlepše opere in operete iz vse Evrope v lastnem domu

RADIO - STARKEL - MARIBOR

TRG SVOBODE 6

2231

TRG SVOBODE 6

Zastopstvo za Ptuj in okolico: **V. SPRUSCHINA**, mehanik v Ptuj.

Srečno voščilo za Novo leto 1928

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

Josip Sulič trgovina s čevlji in usujem Maribor Aleksandrova 30	Pavel Heričko lončar in pečar Maribor Tattenbachova 6	Prva slovenska mlekarna v Mariboru Prodajalna: Jenkova 5. — Zaloga: Tattenbachova 14.	M. Renčelj trgovina z mešanim blagom Pobrežje pri Mariboru
Dolček & Marini manufakturna trgovina Maribor Gosposka 27	Pugel & Rossmann veletrgovina z vinom Maribor Trg svobode 3	Franc Schober magdalenska parna pekarna Maribor Kralja Petra trg 2	Josip Čebokli parna pekarna Maribor Glavni trg 9
Anica Traun zaloga čevljev Maribor Grajski trg 1	Medić—Zankl družba z o. z. Ljubljana Maribor Podružnica Maribor	Anton Tavčar tovarna mesnatih izdelkov Maribor Jurčičeva 3	Karničnik & Kumperščak manufakturna in modna trgovina »Pri zvezdi« Maribor Glavni trg 11
Felix Skrabl manufakturna trgovina Maribor Gosposka 11	Bogomir Divjak trgovina dvokoles, mehan. delavnica itd. Prodajalna: Glavni trg 17. — Delavnica: Ključavničarska 1.	Roza in Adela Armbruster modistinji Maribor Slovenska 4	Franc Cverlin krojaštvo in konfekcijska trgovina Maribor Gosposka 32
I. Trgo I. dalmatinska gostilna Maribor Vetrinjska 3	Hinko Kosič restavracija »Vetrinjski dvor« Maribor Vetrinjska 24	Dragotin Čutič-eva vdova puškar in trgovina s strelivom Maribor Slovenska 18	Franc Kurinčič delikatesna trgovina Maribor Aleksandrova 31
M. & A. Rozman gostilna »Pri lokomotivi« Maribor Frankopanova 29	JULIO MEINL D. D. UVOZ KAVE IZ ČAJA MARIBOR GOSPOSKA ULICA 7.		M. Jahn modistka Maribor Stolna 2
Marko Rosner manufakturna trgovina na debelo Maribor Slovenska 13	M. Japelj foto-atelje Maribor sedaj Gosposka 28	Franjo Lah manufakturna trgovina Maribor Vetrinjska 13	Rado Tipel kanditi in galanterijsko blago Maribor Kralja Petra trg 9
Srečko Pihlar manufakturna trgovina Maribor Gosposka 5	Adolf in Marija Koss trgovina z južnim sadjem Maribor Glavni trg	Josip Šinigoj trgovina z delikatesami Maribor Aleksandrova 18	Franc Lepoša dvokolesa in šivalni stroji Maribor Glavni trg 1
Julija Tement kavarna »Tement« Maribor Glavni trg 3	Josip Waidacher zaloga čevljev in izdelovanje gamaš Maribor Slovenska 6	Fr. Bernhardov sin imejtelj: Gustav Bernhard Maribor Aleksandrova 17	M. Vahtar specijalni zavod za izdelovanje okvirjev za slike Maribor Gosposka 24 in 37
Zlata Brišnik trgovina s papirjem in galanterijo, knjigarna Maribor Slovenska 11	F. Zidarič modni salon Maribor Stolna 5	Albert Cigoj Vulkanizacija scientific. — »Continental«-zastopstvo Kopitarjeva 11 Zrinjskega trg	Katica Kotnik kavarna »Bristol« Maribor Vetrinjska 17
Franc Reicher modni atelje Maribor Tržaška 18	Gostilna Prinčič Maribor Danjkova 10	JAKOB LAH MODNA IN GALANTERIJSKA TRGOVINA MARIBOR GLAVNI TRG 2.	
Veletrgovina H. J. Turad Maribor	I. N. Šoštarčič trgovina z modnim in manufakturnim blagom Maribor	Franc Kormann Galanterija, pletenina, igrače in drobnarija Maribor Gosposka 3	Franjo Majer Maribor
Restavracija »Grajska klet« Josip Majdič	Kavarna »Central« Lojze Strehar Maribor	Eman. Ilch slaščičar Maribor Slovenska 5	Anton Paš modna trgovina Maribor Slovenska 4

Srčno voščilo za Novo leto 1928

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

Franc in Marija Zemljč hotel in restavracija »Pri črnem orlu« Maribor	Anton Jakac čevljarna Maribor Slovenska 26	Alojzij in Ivana Račič restavracija »Gambrinova dvorana« Maribor	Kino »Union« Gjuro Valjak Maribor
Drago Rosina Maribor Vetrinjska 26	Maks Duriava & Co. tovarna perila Maribor Gregorčičeva 24	F. Binder zlatar in graver Maribor Orožnova 6	Rado Starman gostilničar Maribor Meljska 33
Ivan in Helena Kvas klobučarna Maribor Aleksandrova 32	Fran Belle tobakarna in trgovina papirja Maribor Meljska 14	Jože Volčič mizar Maribor Slovenska 36	Martin Zalokar mesarija Maribor Erjavčeva 10
Hotel »Meran« Maribor Aleksandrova cesta	Anton Golež prodaja srečk državne razredne loterije Maribor Aleksandrova 42	Tomo Maier kolodvorska restavracija Maribor	Ivan Kokot trgovina Krčevina in Zg. Kungota
Ivan Rojnik Slovenjgradec	Ivan Kunst hotelir in mesar Šoštanj	Produktivna zadruga mizarških mojstrov r. z. z o. z. Maribor Grajski trg 3	
»Valencienne« atelje za perilo Maribor Gosposka 34	L. Ornik špecialna trgovina dežnih plaščev Maribor Koroška 9	Maria Orovics restavracija »Pri treh ribnikih« Maribor Krčevina	Karol Preis zaloga pohištva in preprog Maribor Gosposka 20
Josip Karničnik modna in manufakturna trgovina Maribor Slovenska 10	Aloiz Rečnik koncesijonirano električno podjetje Maribor Pobrežka 6	Jakob Kelc modna krojačnica za gospode in dame Zaloga modnega sukna Gregorčičeva 6	Jakob Perhavec tovarna za izdelovanje likerjev, dezert. vin in sirupov Maribor Gosposka 19
Veleprazarna brata Požar Maribor Tattenbachova 14	Slavko Černetič moda, galanterija, perilo Maribor Aleksandrova 23	Juštín Gustinčič mehanična delavnica in prodajalna Maribor Tattenbachova 14	Franc Pergler tovarna vozov. Maribor Mlinska 44
Ivan Legat prva specialna popravilnica in trgo- vina s pisalnimi stroji Maribor Tel. 434 Vetrinjska 30	Roza Detiček mesarija Maribor Frankopanova 35	Andrej Halbwidl Hotel »Stara pivovarna« Maribor Jurčičeva ulica	FRANC HOHNJEC mesar Dvořakova 4, Maribor.
Ivan Sluga veletrgovina s surovinami in prevoz tovora Maribor Tržaška 5	Kavarna »Jadran« lastnik Josip Šerec Maribor Aleksandrova 36	B. Jagodič tapetništvo in zaloga pohištva Maribor Rotovški trg 3	Kavarna »Evropa« Maribor Aleksandrova 45
Alojz in Alojzija Käfer kavarna »Rotovž« Maribor Rotovški trg	Franc Balon gostilna Maribor Pobrežje	M. Radilović hotel in restavracija »Kosovo« Maribor Grajski trg 1	D. ROGLIČ Izdelovalnica obutev vseh vrst Koroška cesta 19 Telefon 157
AUG. ŽLAHTIČ trgovina z mineralnimi olji Slovenska ul. 2 Tel. 66 Maribor	VEKOSLAV GJURIN higijenična brivnica Jurčičeva ulica 9 Maribor	ANTON EMERŠIČ Vinarna in restavracija Aleksandrova c. 18 Maribor	VILKO WEIXL veletrgovina papirja, knjigarna in knjigovezna industrija Maribor
R. MONJAC čevljarska delavnica Jurčičeva ulica 9 Maribor	MARIBORSKA TISKARNA CENTRALA: JURČIČEVA UL. 4. PODRUŽNICA: STROSSMAJERJEVA UL. 5.		Prva mariborska delavska pekarna Maribor Tržaška cesta.

Drogerija!

Fotomanufaktura!

Sanitetno blago!

Parfumerija!

Milan Vrabič, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Največja izbira toaletnih mil, vode za lase in zobe, kreme in praškov za zobe, parumov Eau de Cologne najbolj znanih znamk, pudra, ščetk za zobe, naravnih in gumijevih gob, frotir-rokavic, ščetk za roke, vse vrste brivskih aparatov in rezil. Skladišče vseh priznanih vrst plošč, filmov, papirjev in kart za izkopiranje in razvijanje, razvijalcev in fiksirjev. Potrebščine za dame in gospode, Droge, kemikalije in obveze vseh vrst.

Posstrežba točna!

Cene nizke!

2284

Abonente

sprejem na dobro hrano. Obed po 7-50, večerja po Din 5.—. — Brezalkoholna restavracija

„Pri zvezdi“

Maribor. Pod mostom 11

Najlepše

2042 **novoletno darilo je**
Anker-šivalni stroj

Krasna izdelava, mirni tek, šiva naprej in nazaj. **Najugodnejši plačilni pogoji. 15 letn. garancija.** Pouk v strojnem vezenju brezplačen. Začetek dne 3. januarja 1928. Prijave v trgovini, Glavni trg 1 (pod barom) **MARIBOR**

Vsem cenj. odjemalcem

želi veselo in srečno

Novo leto!

Tvrška

2163

Franca Podgorška nasl.

FRANC BELA, Slovenska ulica št. 7

Nepotrebno

19a

je Vam skrbeti, kaj naj kupite Vašim dragim

za Novoletna darila

Zato ker dobite najprimernejše stvari tudi za mal denar v manufakturni trgovini

M. FELDIN :: MARIBOR
Grajski trg 1 — Vetrinjska ulica

Oglejte si izložbe!

Oglejte si izložbe!

Naiboliši podplati

se dobijo samo pri

Arminu Ellingerju
Kralja Petra trg 9

KAVARNA ROTOVŽ

VELIK

VELIK

SILVESTROV VEČER
S KONCERTOM

2186

Dobro in poceni

kupite tudi v manufakturni trgovini

Srečko Pihlar, Maribor
Gosposka ulica 5

1070

ZAHVALA.

Podpisana vdova po pok. Engelbertu Rotterju trg. zastopniku v Mariboru, se zahvaljujem tem potom Udruženju trgovaca i putnika v Zagrebu, katerega redni član je bil moj preminuli soprog, za kulantno in hitro izplačilo posmrtnine, ter to humano institucijo vsem gg. trg. potnikom priporočam.

Maribor, 18. decembra 1927.

2196

Angela Rotter.

Volneni deleni

20. a

od 18 Din naprej

sukno od 27 Din naprej

dokler traja še zaloga se dobi pri

I. Trpin-u, Maribor, Glavni trg 17

NAJPRIMERNEJŠA

Novoletna darila

so kovčki, usnjate torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše i. t. d.

Vse to se dobi v veliki izbiri in po zmernih cenah pri

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13 **Telefon 207**

Stanovanje

obstoječe iz najmanj 4 sob iščem s 1. februarjem. Natančne ponudbe je nasloviti pod »Dober plačnik« na upravo »Večernika«.

2219

Kam bi šli na Silvestrov večer?

Na pojedino klobas in krapov ter na dobro kapljico štajerca, prvovrstnega starega burgundca, izredno dobrega dalmatinca in opola.

Srečno, veselo novo leto želi vsem znancem in cenj. gostom **Magda Jamnik**, gostilničarka, Dravska ulica 11. 2218

Hotel Halbwidl.

Danes Silvestrov večer! — Pohorska godba. Na novega leta dan jutranji in večerni koncert; unionsko pivo in prvovrstna vina. 2223

V priznano dobri

kvaliteti in izredno nizkih cenah nabavite vaše zimske potrebščine kakor velourje, kamgarne, doubl-sukno, parhente in drugo manufakturno blago edino le pri tvrdki 1565

J. Preac, Gl.trg 13
MARIBOR

Zimsko perilo

vestje, puloverji, nogavice, rokavice, copate, snežne čevlje, galoše, **volna** se dobi najceneje pri tvrdki

Slavko Černetič, Maribor
Aleksandrova cesta št. 23.

2197

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom prevzela s 1. januarjem 1928 gostilno

JADRANSKO KLET

Z ozirom na mojo dvajsetletno prakso zagotavljam cenj. goste z najbolj solidno in točno postrežbo. Nudila bom prvovrstna ljutomerska, slovenjegraška in dalmatinska vina, topla in mrzla jedila ter vsakovrstne morske ribe. Sprejemam abonente na dobro domačo hrano.

Na SILVESTROV VEČER slavnostna otvoritev z godbo.

Za mnogobrojni obisk se priporočam

MARIJA OMAN-PLAVNIK
gostilničarka. 2206

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA

kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev

Glavna filijala v Ljubljani.

Upravlja vse državne in javne fonde, pupilne, depozitne, samoupravne in cekveno-samostanske kapitale.

Sprejema privatne hranilne vloge na knjižice in obrestuje po čistih

6% na leto. Obresti se računajo od prvega delavnika, ki sledi dnevu vloge, do dneva dviga. Obresti se kapitalizirajo polletno. Dvigi do 25.000.— Din so brez odpovedi.

Daje amortizacijska posojila na stavbe v mestih in trgih ter na poljedeljska imetja proti

9% obrestim na leto in 1% za amortizacijo, tako da se plačuje polletno 5% anuiteto, s čemer se posojilo amortizira v 25 letih.

Daje kratkoročna posojila proti zastavi državnih in po državi zajamčenih vrednostnih papirjev (delnic Narodne banke) 9% obresti — in državnih bonov — 8% obresti.

Vsa pojasnila daje:

Glavna filijala državne hipotekarne banke v Ljubljani.

2195

Za vse obveze banke jamči država.

SVETOVNI PATENT

„ZEPHIR“

Lesna trajno goreča peč z zračno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur
„ZEPHIR“, tvornica peč
Zastopstvo za Maribor železnice
PINTER & LENARD

Din 199.—

čevlji s spono lakasti in v modnih barvah pri

Anici Traun

Grajski trg 1 870

Pisemski papir

najmodernejše izpeljave le pri

1138

Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11

Polnilna peresa znamk Waterman, Montblanc, Penkala

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa, esenčnega kisa, čaj u zavitkih in odprt, dobite po ugodnih cenah v trgovini

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka 19

tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov.

Društva dobijo pri nakupu posebne cene.

Patria konjak v originalnih steklenicah na debelo po tovarniških cenah.

Na drobno in debelo!

Postrežba točna!

2193

Mobiliie, preproge

hnolej, zavese, posteljne odeje, namizne prte, posteljne vložke, žimnice, posteljno perje in puh, blago za mobilije, žimo, afrik in sploh vse potrebščine za postelje dobite priznane ceno pri trdkl

Karol Preis

in zalogi pohištva združenih mizarjev
Maribor, Gosposka ul. 20

Ilustrirani ceniki brezplačno!

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri trdkl Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14

Zahtevajte povsod „Večernik“!

NAZNANILO PRESELITVE.

Cenj. občinstvu naznanjam, da preselim svoj fotografični atelje iz Aleksandrove ceste 25 v **Gosposko ulico 28.** Z ozirom na večletno prakso in kot absolvent 2 letne drž. grafične strok. šole v Pragi mi je mogoče nuditi cenj. odjemalcem slike v moderni in okusni izpeljavi. Za obilen obisk se priporočam

JAPELJ MIRKO

1980

Otvoritveno naznanilo

oblastno koncesijoniranega zavoda za čiščenje stanovanj

DIVERZON

Maribor, Cankarjeva ulica 14.

Telefon 401.

Dovoljujemo si naznaniti cenj. občinstvu, da prevzamemo sledeča dela:

Izprašanje vseh predmetov v stanovanju s prvovrstno sesalko prahu.
Čiščenje in mazanje parketov.
Svetlenje parketnega poda.
Čiščenje sobnih in izloženih oken.
Desinfekcija prostorov in opreme od vsakovrstnega mrčesa z razplinjenjem po zdravju popolnoma neškodljivem sredstvu.
Uničenje podgan in miši v kletih in skladiščih.
Uničenje kuhinjskega mrčesa.
Vsa v našo stroko spadajo-a dela.

2193

Z uobro in ceneno postrežbo se bomo potrudili, da bomo cenj. občinstvo popolnoma zadovoljili. — Ceniki brezplačno na razpolago. — Abonenti dobe popust.

Ne samo nizke cene

ampak udi kvaliteta blaga, ki ga kupite v trgovini

I. N. Šoštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Vas zadovolji v vsakem oziru.

1627

Na zalog večja izbira najnovejšega blaga za moške in ženske plašče in perilo. Izgotovljene obleke za moške, e in otroke. Najnovejši kroji in zelo nizke cene. Postrežba točna in solidna.

